

Søværns- orientering

Nummer 3 . oktober 2005 . 35. årgang

Nyt fra Redaktøren

Chefen tegner firmaet. Som i det civile, så også i Søværnet. Når der kommer ny admiral, kommer der nye tanker, og værdigrundlaget opjusteres. Den nyudnævnte chef for Søværnets Operative Kommando, kontreadmiral Nils Christian Wang, har ladet sig interviewe i forbindelse med sin tiltræden som CH SOK. Interviewet er foretaget under et tjenestestedsbesøg i Grønland, hvor admiralen havde inviteret et par journalister med i følget. Det er FKO's journalist Henning Mortensen, der har stillet de gode spørgsmål – læs fra side 3, hvilke spændende, nye vinkler, der kom på en admirals introduktion på den vigtige post.

Siden sidste nummer, der udkom i starten af sommerferien, har netop chefskiftet i SOK vakt pressens positive bevågenhed – og i forbindelse med årets store danske øvelse, DANEXO5 har Søværnet været med til at hæve Forsvarets samlede profil overfor befolkningen. Synligheden er mere end vedligeholdt, og det stiller faktisk krav til Søværnets ansatte. Der kommer flere spørgsmål, som kræver kvalificerede svar. Debat kommer der også.

Debat bør der altid være omkring et lands forsvar. Når man funderer over den del af debatten, der drejer sig om Søværnets indsats, kan man vist roligt sige, at tragedierne i kølvandet på orkanerne Katrina og Rita, er tydelige tegn på, at der er behov for koordineret indsats fra det samlede beredskab. Den nye værnepligtsuddannelse giver da også de unge kvalifikationer, så de på en eller anden måde kan indgå i nationens beredskab.

Det samlede forsvars hurtige og operative indsats mod katastrofer skal træde i kraft så snart tingene (uventet) vokser det lokale/regionale beredskab – det være sig alle former for redningstjeneste på land og på vand – over hovedet. Så er det nødvendigt at kunne trække på alle Forsvarets hjemmenværende ressourcer – uden tøven – og uden at skulle miste kostbar tid ved at skulle skifte fra et kontrolcenter til et andet.

I Danmark har vi i mange år nydt godt af, at hele fundamentet for det søværts beredskab beror i Søværnets krigshovedkvarter, der er på fuld alert døgnet rundt og året rundt. Det har holdt os på mærkerne og de søfarende trygge – det er vist det bedste, man kan opnå i denne verden.

Sven Voxtorp, Redaktør

Indhold

Med opgaven i fokus	3
THETIS har en nøglerolle	6
Kampen om ISLANDIA	8
Sensommersol og publikumstække over DANEXO5	11
Læge med saltvand i blodet	14
Traditionel Kommunikation	16
HJV i DANEX	18
Fynsk check på radioen	19
Sirius-patruljen i fortid og fremtid	20
Materielanskaffelser tilpasset de operative brugerkrav	23
Ramadanen	26
Søværnet har været mit liv	28
T (-råd) i SVN	29
RAVNENS adoptionsby, Juelsminde	29
En families kontakt med Søværnet	31
Ny værnepligt prøvesejles	32
Marineforeningens Julemærke 2005	33
Jubilarstævne 2005	34
GRIBBENS Adoptionsbesøg 05	36
Ex. BESKYTTEREN på visit i Sønderborg	37
2. European Military Sailing Championship	38

Søværnsorientering

Bladet udgives af Søværnets Operative Kommando og dækker alle Søværnets kommandoer. Bladet udsendes siden 1993 til militært ansatte. Nuværende årgang er den 35.

Adresse: Søværnets Operative Kommando
Att. SVN ORT, Postboks 483 · 8100 Århus C

Redaktion: Ansvarshavende overfor medieansvarsloven:
Orlogskaptajn Claus Holm Christensen,
Søværnets Operative Kommando

Redigering og layout: Redaktør Sven Voxtorp.
Telefon: 89 43 30 99 eller 23 71 35 72 (mobil)
Telefax: 89 43 31 41, E-mail: <lesek@sok.dk>

Distribution: Kontorfuldmægtig Brit Kristjansson.
Telefon: 89 43 30 23

Redaktionen forbeholder sig ret til at redigere det indsendte materiale.

Indholdet i bladet kan frit citeres med angivelse af kilde.
Billeder dog kun efter aftale med red.

Tryk: Kannike Graphic A/S, Århus

ISSN 0907-5038, oplag: 8.000 eksemplarer

SVNORT kan også ses på: <http://forsvaret.dk/sok>

Forsidebilledet: Kirkemarchen fra DANEXO5 enhederne passerer statuen af søhelten Niels Juel, Asiatisk Plads, på vej til Holmens Kirke.

Foto: Lars P. Juel. Montage: Red.

Deadline næste nummer: 12 november 2005

Med opgaven i fokus

Af journalist Henrik Mortensen, Forsvarskommandoen

Den nyudnævnte chef for Søværnets Operative Kommando, kontreadmiral Nils Christian Wang ønsker, at udviklingen af Søværnet skal være et fælles projekt, der involveret hele organisationen.

Planen er klar. Kursen er udstukket. Lad gå for og agter.

Det er en lettere utålmodig kontreadmiral, der satte sig ved roret for Søværnets Operative Kommando 1. august. Men også en kontreadmiral, der hylder moderne ledelsesprincipper og som har klar vision for, hvilken rolle Søværnet skal spille fremover.

- Søværnet skal være et oplagt værktøj for de politiske beslutningstagere. Det betyder, at vi skal være fleksible. Vi skal være klar. Vi skal hele tiden kunne tilbyde os med relevante kapaciteter. Sådan, at politikerne bare kan gribe direkte ned i værktøjsskassen og sende os af sted, siger Nils Wang, med en slet skjult hentydning til sit forslag om, at Søværnet også kan bruges til at støtte bekæmpelse af narkodistribution og pirateri.

CH SOK interviewes, Grønland

Foto: Åge Buur Jensen

Foto: Sven Voktorp

Kontreadmiral Niels Wang hilser paraden ved chef-skiftet o/b ABSALON 1. august 2005

Den 47-årige kontreadmiral er nemlig ikke et øjeblik i tvivl om, at nøglen til Søværnets succes fremover meget handler om synlighed.

- Søværnet er i et paradoks. Vi løser flere og flere opgaver, men offentligheden ser os mindre og mindre. Derfor er vi måske ikke så tydelige i hverken den politiske eller den almindelige danskers bevidsthed. Det ønsker jeg at ændre på.

Forudsætningen for at blive brugt, er, at der er en generel viden om, hvad man kan bruge os til. Derfor er det en vigtig udfordring at få kommunikeret, hvad Søværnet kan. God kommunikation er nøgleordet til overhovedet at blive brugt, fastslår Nils Wang.

Jeg bør være undværlig

Men god kommunikation gør det langt fra alene. Det er kontreadmiralen klar over. Det er Søværnets ansatte, der skal hjælpe ham med at udvikle søværnet.

- Jeg ønsker, at udviklingen af Søværnet skal være et fælles projekt. Derfor kommer Søværnets chefer til at spille en central rolle. Jeg kan ikke ændre noget alene, men ved at lede gennem mine chefer kan der skabes en dynamik, som virkelig rykker. Det er min opskrift, siger Nils Wang, der samtidigt påpeger, at en god leders væsentligste succeskriterium bør være at blive undværlig.

- Jeg har en stor svaghed for Grønland. Jeg har i mine unge år sejlet seks år deroppe. Så da jeg for nylig genså øen, fik jeg en klump i halsen og havde lyst til at hyle som en slæde hund mod månen. Sådan er det med Grønland. Enten hader du det eller også taber du dit hjerte. Jeg tabte mit, siger kontreadmiral Nils Wang.

- Enheden skal jo kunne fungere selv om chefen er fraværende, hvad enten vedkommende er på tjenesterejse eller for den sags skyld er blevet skudt i kamp. Kan den ikke det, har chefen ikke forstået, hvad opgaven går ud på. Ved i højere grad at inddrage cheferne i beslutningsprocessen er det kontreadmiralens håb, at Søværnets bliver bedre til at fokusere på de væsentlige problemer og dermed få dem løst hurtigere.

- Det er næppe nogen hemmelighed, at vi i Søværnet har et problem med for lidt mandskab på mange af skibene. Det skal løses så hurtigt som muligt. Det har den konsekvens, at vi ikke kan træne optimalt. Det er klart uholdbart, siger Nils Wang, der har som ambition, at der bliver ressourcer til at træne mere i Søværnet, så det høje professionelle niveau han stiler efter, kan opnås.

- Og det kan vi kun med et højt aktivitetsniveau. Det skal være de operative enheder, der er i centrum og jeg vil gøre alt, hvad jeg kan for at de får stillet de rammebetingelser til rådighed, som de har brug for.

Har det svært med det middelmådige

De mange ideer og visioner udspringer af et meget utålmodigt sind. Søværnets nye chef indrømmer da også, at han som leder har en ganske let identificerbar svaghed, som flere der har arbejdet omkring ham, har stiftet bekendtskab med.

- Jeg bliver nemt utålmodig, hvis der er nogen, som ikke rigtig kan følge med. Selv om jeg selvfølgelig er helt klar over, at det ikke betyder, de er dårlige medarbejdere. Det er naturligvis noget jeg forsøger at arbejde med. Men det er svært, siger Nils Wang.

Men alligevel håber kontreadmiralen ikke, at hans utålmodige natur vil holde Søværnets ansatte tilbage fra at skabe faglig debat i dagligdagen. Og ikke bare i små lukkede cirkler. Det skal frem i lyset, mener han.

- En sund organisation har højt til loftet. For hvis man som chef skaber loftshøjde, altså at man som ansat kan udtrykke andre fagligt begrundede meninger og holdninger end lige dem, man som chef selv står for, så skabes der en god og sund dynamik i organisationen. Det kan kun være gavn-

Foto: Åge Buur

- Når jeg er ude at sejle på havet, bliver jeg fyldt med en indre ro, som er gavnlig for både mig selv, Men jeg tror også, at det er rimelig gavnligt for mine omgivelser. Det er simpelthen der, hvor jeg lader op. Sådan har jeg altid haft det, siger kontreadmiral Nils Wang, der både sejler og fisker i sin fritid.

ligt for udviklingen, siger Nils Wang.

Men der er naturligvis også en grænse, selv om den kan være svær at tegne entydig op. - Der er ting, som ikke er til diskussion, lige som der opstår tidspunkter, hvor diskussion må ophøre. Og nogen gange vil jeg træffe beslutninger, som ikke alle er enig i. Sådan er det. Så må man klappe hælene sammen og sige javel. Længere er den ikke!

Ingen ved, hvor længe kontreadmiralen skal være chef for Søværnets Operative Kommando. Selv afviser Nils Wang bestemt, at han betragter opgaven som blot et trin mod magtens tinder i Forsvaret.

- Jeg har aldrig arbejdet med henblik på, at opnå en højere position i hierarkiet. Jeg har altid fokuseret på at løse den opgave, jeg har fået stillet så godt som muligt. Resten er kommet af sig selv. Jeg tror, at folk der prøver at beregne sig frem til, hvad de vil ende med at være, ofte ender i grøften. Ganske enkelt fordi de glemmer at fokusere på den opgave, de har lige nu.

Men uanset, hvad der sker, har han et klart kriterie, som han når tiden kommer vil bedømme sig selv ud fra.

- Mit succeskriterium er, at Søværnet er bedre og et bedre sted at gøre tjeneste, når jeg forlader det, end det var, da jeg tiltrådte.

Foto: Åge Buur

Curriculum Vitae

Kontreadmiral Nils Christian Wang, Født: 21. april 1958 i Svendborg

Karriereforløb: premierløjtnant 1982, kaptajnløjtnant 1985, orlogskaptajn 1992, kommandørkaptajn 2000, kommandør 2002, og kontreadmiral 2005

Tjenesteforløb: Inspektionsskib 1982-1984

Kongeskibet DANNEBROG 1984

Chef for inspektionsskutteren AGPA 1984-1986

Inspektionsskibet HVIDBJØRNEN, Operationsofficer 1987-1988

Chef for bevogtningsfartøjet HAVFRUEN 1988-1990

Korvetten OLFERT FISCHER, Operationsofficer, Den Persiske Golf 1990 - 1991

Forsvarsakademiet, Lærer og fungerende faggruppeleder, Operationer og Logistik ved VUT-II 1992-1995

Forsvarsstaben, Sagsbehandler i

Forvaltningssektion/officerer Søværnet og Forsvarets

Intendanturkorps samt værne-pligtige 1995-1996

Næstkommanderende korvetten OLFERT FISCHER 1996-1997

Chef korvetten NIELS JUEL 1997-1998

Forsvarsstaben, Sagsbehandler

Planlægningssektionen, forligskoordinator 1998-1999

STANAVFORLANT, Chief of Staff Officer 1999-2000

Stabschef ved Søværnets Taktiske Stab 2000-2002

Forsvarsstaben, Chef for Ledelsessekretariatet 2002-2005

Chef for Søværnets Operative Kommando 2005

Foto: Burgdorf

Af stabens presseofficer (SPAO) løjtnant Helle Kolding, Søværnets Taktiske Stab

Med besøg på næsten hvert eneste af de deltagende danske flådefartøjer, ventede der kontreadmiral Nils Wang, chef for Søværnets Operative Kommando, en travl dag, da han i øvelsens begyndelse fik mulighed for at komme forbi.. Men travlhed eller ej, så så admiralen frem til at møde både skibe og ikke mindst besætninger. Jeg kunne godt tænke mig, at være længere tid ombord og komme rundt til alle på skibet, men det tillader min tid mig desværre ikke. Jeg har jo også

andre ting, der skal gøres. Men jeg prioriterer disse besøg meget højt, siger kontreadmiralen. Først ankom han til inspektions-skibet THETIS, der pt. fungerer som kommandoskib, hvor

han blandt andet nåede at hilse på Søværnets Taktiske Stab. Han fik samtidig en briefing af Chefen for Søværnets Taktiske Stab, flotilleadmiral Lars Rosendahl Christophersen og hans stab om øvelsens indhold og begivenheder.

DANEX-enheder set fra helikopter

Foto: Guy Torremans

Chefen for Søværnets Operative Kommando taler med besætningen o/b THETIS

Foto: Helle Kolding

THETIS har en nøglerolle

Tidligt næste morgen tog kontreadmiral Nils Wang afsked med THETIS for at tage over på MAKRELEN - et minerydningsfartøj af FLYVEFISKEN-klassen. Inden han forlod kommandoskibet, fik han dog lejlighed til at takke THETIS' chef, Kommandørkaptajn Peter Tolderlund og hans besætning.

- THETIS har en nøglerolle som Kommandoskib, og det er mig en stor glæde at se, hvor godt man løser sine opgaver om bord, udtalte Chefen for Søværnets Operative Kommando.

- Det er med en stor professionalisme, fastslog han videre. Kontreadmiral Nils Wang havde også yderligere roser til såvel chef som besætning, inden han forlod THETIS. Han gik straks ombord på MAKRELEN, der i mellemtiden havde lagt sig på siden af THETIS, parat til at modtage gæsten. Kontreadmiralen kunne efter sin korte, men intense rundtur på skibene konstatere, at alle var "tændte" på at komme i gang med DANEXO, og glædede sig til de næste knap to ugers udfordringer.

Der arbejdes på bakken (MAKRELEN) på siden af THETIS

CH STS, flotilleadmiral Lars Rosendahl Christophersen
Foto: Helle Kolding

Kampen om ISLANDIA ...

af Orlogspræst Henning Nielsen ved STS og SOK

Scenariets strenge tilbage til historien – det fiktive udgangspunkt

I mange år har bornholmernes påståede iltre temperament været kilde til mange vittigheder. I den maritime afdeling af morskaben har det heddet sig, at der i de gode, gamle sejlskibsdage ikke måtte være flere bornholmere om bord på et skib, end der var skibsmaster, fordi der skulle være en mast at binde hver bornholmer til, hvis hidsigheden ikke kunne tøjles på anden måde.

Bornholmerne er også, på grund af deres særprægede dialekt, blevet kaldt "reservesvenskere". Og halvt i sjov, halvt i alvor har man talt om, at bornholmerne måske rettelig var en del af Sverige. Men kunne man forestille sig muligheden af, at diverse politiske og kulturelle forskelle kunne føre til en væbnet konflikt mellem Bornholm og moderlandet, Danmark, således at Bornholm ville løsrive sig og blive en selvstændig stat?

Netop dét scenarium har været det fiktive udgangspunkt for den stort anlagte, årlige flådeøvelse, DANEX 05, med deltagelse af enheder fra fjorten lande. Søværnets Taktiske Stab, STS, også kaldet Danish Task Group, DATG, har stået for

planlægningen af den store, internationale øvelse. Det er mere end et år siden, de første forberedelser til årets DANEX løb af stabelen.

Det latinske sprogs godtepose

Med et solidt greb i det latinske sprogs godtepose er øvelsesområdet blevet tildelt gode, latinske navne. Danmark hedder Dania, Sverige benævnes Swedlandia, et imaginært område mod nord kaldes Northlandia, området ved Rügen er blevet til Rygania, Møen og en del af Falster er blevet til Monia. Tyskland hedder Germania, Polen er blevet til Polandia, medens Bornholm er blevet til Islandia; endelig er Christiansø til formålet blevet Christiania.

Den fiktive politiske udvikling op til øvelsen

I små fjorten dage i september var den sikkerhedspolitiske situation yderst tilspidset i Østersøområdet. "Krisen" skyldtes en optrapning af de politiske og etniske forskelle på Islandia. Forhistorien til øvelsens scenarium var, at Islandia havde løsrevet sig fra Danias overøvrighed ved en revolte i årene 1914-18. Siden 1918 havde Islandia hævdet sin

suverænitet med en befolkning bestående af oprindelige øboer, kaldet "Originals" og bosættere fra Dania. I tidens løb var en del "Originals" fra Islandia udvandret til Rygania og Monia.

Etniske minoriteter

Efter løsrivelsen i 1918 indgik Islandia tætte forbindelser med Northlandia for at få opbygget den nye statsdannelse, hvilket medførte, at der gennem årene blev knyttet tætte militære bånd mellem de to suveræne stater. Således indgik landene en bilateral aftale, der gik ud på, at Northlandia skulle garantere Islandias sikkerhed, indtil den nye stat var stærk nok til at hævde sin egen suverænitet. Baggrunden for den aktuelle krise i Islandia beroede i en tilspidset situation mellem Islandias oprindelige beboere og grupper af etniske minoriteter fra Dania og Germania. De såkaldte "Originals" i Islandia havde udviklet nogle stærkt nationalistiske synspunkter, der gjorde, at de etniske minoriteter følte sig hårdt trængt. Den siddende centrum-højre mindretalsregering i Islandia var kommet under voldsomt pres fra de politiske fløje. Dels en yderligtgående og stærk og højrefløj med "Original Peoples

Party" (OPP) i front, dels en venstrefløj. Disse to fraktioner kunne finde sammen med det ene formål at presse den siddende regering, fordi de anså de etniske mindretal i landet for at være skyld i Islandias problemer.

Pengeafpresning, sørøveri og kidnapning

I årene 2003-05 eskalerede situationen yderligere. En

IR har ligeledes etableret forbindelse til forskellige internationale terroristorganisationer såsom IRA, ETA og forskellige mellemøstlige terrorceller. IR var impliceret i to bombeangreb mod turistmål i provinserne Rygania og Monia for at svække lokalregeringerne. På samme måde påtog IR sig ansvaret for et bombeattentat mod et internationalt dagplejecenter i Rønne, hvor 11 børn

blev slået ihjel og 23 såret. Attentatet blev kraftigt fordømt af det internationale samfund.

Systematisk nedslagtning

I juli 2005 nåede stemningen i Islandia mod de derboende fremmede frysepunktet, og IR fik gennemtvunget, at regeringen skulle skride til at nationalisere udenlandske virksomheder i Islandia - bl.a. en stor kemisk fabrik ejet af personer fra Dania. Hen mod slutningen af juli blev det afsløret, at der var sket en systematisk nedslagtning af indbyggere med rødder i Dania, og der blev fundet massegrave med ligene af de myrdede.

I begyndelsen af august blev et manifest, udarbejdet af IR-lederen, lækket til pressen. Heri fremgik det, at IR havde følgende planer:

- Udvisning og deportering af ikke-Originals
- Nationalisering af al industri, herunder olieindustri
- Dannelse af en union med de såkaldte tabte områder i Monia og Rygania samt:
- Genetablering af de hævdede fiskeområder for Originals ved Monia.

FN-resolution, våbenembargo og NATO styrker

Situationen syntes kørt helt fast. Der blev vedtaget en FN-

Foto: Henning Nielsen

Der briefes om scenariet og den seneste trussel ombord i kommandoskibet

oprørsbevægelse i Islandia, Islandian Rebels (IR), dannedes i 1995. Den har udviklet sig hen imod en regulær terroristorganisation, der har pengeafpresning, sørøveri, kidnapning, røverier, mineudlægninger, våbensmugling og bombeattentater på samvittigheden.

Der ude sejler THETIS i DANEX - vue fra Rønne

Foto: Henning Nielsen

Foto: Henning Nielsen

Morgenbriefing i stabskommandocentral om bord i THETIS

resolution, som pålagde Islandia at løse de interne stridigheder i landet. En våbenembargo blev etableret og NATO bemyndiget til at rydde miner i området omkring Monia. Northlandia stemte ikke for resolutionen, idet de mente, at det kunne bringe mere spænding ind i området – de hævdede endda, at en homogen styrke som NORTHLANDIA TASK FORCE ville være langt bedre rustet til en sådan opgave end NATOs styrker, som var styret af meget restriktive politiske bindinger. For at sikre Northlandias politiske og økonomiske interesser i regionen proklamerede Northlandia, at deres maritime TASK FORCE ville deployere til området.

HIDDEN TIGER- SEA WEASEL

Scenariet for DANEX-øvelsen tager udgangspunkt i, at to flådestyrker med flystøtte bevæger sig ind i området omkring Islandia, dels en NATO-ledet aktion, dels en styrke, der er udsendt af Northlandia Task Force. De to parter operationsbetegnelser er henholdsvis HIDDEN TIGER og SEA WEASEL.

Hvordan udfaldet af aktionerne

vil forløbe er på nuværende tidspunkt ukendt, men vi må håbe, at alt vil ende godt, således at mange civiles liv vil blive forskånet, og at terrorcellerne med tilknytning til IR-grupper i Islandia vil blive nedkæmpet.

DANEX 05 – en attråværdig øvelse på mellemniveau internationalt set

DANEX, som er den årlige, store dansk øvelse, har til for-

mål at træne skibsbesætninger og stabe og derigennem forbedre træningsniveauet indenfor de traditionelle militære discipliner.

Hertil kommer træning i fredsbevarende operationer, såsom eskortering af handelsskibe, evakuering af folk fra land, kontrol af handelsskibe – herunder eventuelt boarding - for at undersøge om skibspapirer og last er i overensstemmelse med de øvelsesmæssige embargo-restriktioner. Mange landes flåder har netop disse øvelsesmål i disse år.

Hele set-up'et for DANEX 2005 er fuldstændig grebet ud af den blå luft - og dog?

Dramatisk udvikling omkring evakueringsområdet på Bornholm

Foto: Claus H. Christensen

Sensommersol og publikumstække over DANEX 05

Af stabens presseofficer (SPA0)
løjtnant Helle Kolding,
Søværnets Taktiske Stab

Besøgene til skibene myldrede på kajen ved Amaliehaven i København.
I alt besøgte 6.500 personer de danske skibe under Københavnsopholdet

Foto: Jørgen Kølle

Et langt sprødt pibefløjt, og skinnende blanke støvler i hvide gamacher, der klapper sammen med smældende præcision! Faldreb mens det orlogsrøde splitflag vajer mod en herlig lyseblå efterårshimmel og solen kaster sit glansfulde skær i Øresunds venlige bølger.

Admiralen er ombord. THETIS er i samme øjeblik Kommandoskibet – og øvelse DANEX 05 er for alvor pebet i gang. Mens københavnere haster forbi i fyraftensvrirmlen, ligger skib ved skib til kajs langs Langelinie, Amaliehaven og Esplanaden. Knap halvdelen af de fartøjer, der

til sammen udgør den største DANEX i mands minde, med deltagelse af 13 nationer og i alt 65 fartøjer, fly, helikoptere og flere end 3.000 mænd og kvinder. En øvelse, der igen er dansk ledet, og tager sit udgangspunkt i et havneophold i hovedstaden med alle de dertil hørende forplig-

telser og traditioner. På THETIS har Søværnets Taktiske Stab allerede indrettet sig i deres vante omgivelser i agterskibet. Talrige computere, kabler, logbøger og telefoner er allerede bredt ud og i fuldt virke, og den gode snes stabsmedarbejdere i gang med hver deres speciale. Stabens medarbejdere har netop hver deres eget fagområde, hvorfra de er med til at bygge øvelsen op og lede "slagets" gang med alle de nuancer og ændringer, der altid vil ske i dagenes løb. Her er specialister inden for alt lige fra minerydning til ubåde, pressekontakt, jura og logistik. Samtidig med at de alle har en almen bred baggrund i Søværnet, som uddannede befalingsmænd og officerer med op til mange års erfaring og anciennitet bag sig. Alle detaljer er dækket ind og selv en vejrudsigst bliver minutløst bearbejdet og videreformidlet. Alle faktorer spiller ind, når en øvelses-drejebog skal følges i praksis. Staben er ombord hos os og det er vores opgave at servicere og beskytte staben, så de kan udføre deres opgaver. Samtidig skal Kommandoskibet også udføre alle de almindelige opgaver for et orlogsfartøj, der medvirker i en øvelse som denne. Så det kræver meget af besætningen, fortæller chef THETIS, kommandørkaptajn Peter Tolderlund. Han er ikke i tvivl om, at opgaven vil blive udført, men han understreger, at det indimellem kan være noget af en udfordring, at få alle detaljer til at falde i hak. Stambesætningen består af cirka 60 mennesker og hertil kommer så hele den taktiske stab og andre øvelsesrelaterede gæster, så THETIS efterhånden har næsten 100 mennesker ombord. Mennesker, der både skal indkvarteres og bespises. Kommandoskibet skal også være behjælpeligt på andre områder. Både af teknisk, kommunikationsmæssig, men også mere praktisk art. Vi har da også alt ombord, lige fra tømmer til bager og tekniske specialister, fastslår Peter Tolderlund. Men vi har også mange nye

besætningsmedlemmer ombord, og de skal jo lige ind i de rigtige rutiner, tilføjer han. Kommandoskibet er altså både et hjem og et opholdssted for de mange om bord, men også et aktivt arbejdssted og en "tændt" øvelsesdeltager i DANEX. Den bløde start, med weekendophold i København, blev samtidig et stort tilløbsstykke for københavnere, der ellers er godt vant med store skibe i havnen. I løbet af de to dage, hvor der arrangeredes åbent skib om eftermiddagen på de danske og et par enkelte tyske enheder, kiggede flere end 6.500 mennesker indenfor. Allerede en god halv time før der blev givet adgang, stod folk i lange køer, og spørgelysten blandt de mange fremmødte var enorm. Opsigt vakte det også, da de danske søfolk fulgt af et pænt opbud af tyske søfolk søndag formiddag stillede op til kirkemarch på Toldboden. I snorlige rækker af dybbå uniformer med skinnende knapper, blankpudsede sko og snehvide kasketter marcheredes gennem Dronningens København via Amalienborg til Holmens kirke. Formiddagssolen spejlede sig i officerernes blanke sabelskæfter mens trafikken stoppede og såvel

kørende, som cyklende og gående stirrede på den lange kolonne med både beundring og interesse.

Kirkemarchen med efterfølgende gudstjeneste er blevet en af de faste traditioner under DANEX, og i år blev gudstjenesten delt mellem ikke færre end fem præster. Udover Holmens provst Eigil Bank Olesen, var det orlogspræsterne Peter Thyssen, Henning Nielsen og Peter Skov-Jacobsen samt den tyske kapellan Engelkes. Mandag morgen kunne skibene så forlade København og stævne ud mod to ugers udfordringer til søs. Blandt de første dages udfordringer var både ADEX, Klart skib, CASEX, SURFEX og GUNNEX. Jagere tordnede gennem skyerne og fløj lavt hen over fartøjerne. Tornado og F16 var der det ene splitsekund, for at forsvinde i et brølende lydsus det næste. DANEX 05 var delt op i flere faser, der hver især imødekom scenariets drejebog med alt fra indledende aggressioner til direkte gidseltagning og sluttende af med NEO-delen, den store evakueringsdel, der allerede har været øvet ved tidligere DANEX. I modsætning til disse, hvor der har været sat fokus på evakuering og behandling på selve Bornholm,

Kirkemarchen havde også en enkelt yngre deltager - korrekt påklædt!

Foto: Lars P. Juel

blev der i denne DANEX evakueret og behandlet folk ude på skibene. Her begrænset til THETIS, der havde egen læge, "Doc", om bord og fornøden hospitalskapacitet.

net også for de fleste, med det gamle fartøj BESKYTTEREN, der efter en glørværdig dansk karriere nu gør god gavn i den estiske flåde som ADMIRAL PITKA. Under sidste fase af DANEX, blev

realistisk og udfordrende for de enkelte boardere. Vi er vant til at eksempelvis Marinehjemmeværnets fartøjer eller nogle af vore egne, får rollen at skulle agere civilt skib og lade sig boarde. Men når der virkelig er tale om et civilt skib, kender man jo ikke skibet på forhånd - ved ikke "hvad der venter en" og det hele bliver mere realistisk, forklarer lederen af øvelsen, flotilleadmiral og chef for Søværnets Taktiske Stab, Lars Rosendahl Christophersen. Han fulgte staben nøje gennem det meste af øvelsen, og nåede også undervejs at besøge stabsens taktiske modspillere, DISTAFF inde på Bornholm inden øvelsen blev fløjtet af sent torsdag aften. Som altid skal øvelsen nu efterevalueres både med alle udenlandske og egne involverede styrker, og så kan den taktiske stab allerede gå i gang med planlægningen af næste års DANEX, der igen vil byde på nye udfordringer og oplevelser. Hver fase vil blive minutøst gennemgået, behandlet, evalueret og kommenteret. Men uanset hvad

FOTO: GE NAVY

DANEX-enheder under Mastekranen (STØREN og MSF3)

Det var hårdt, men meget lærerigt og det gik faktisk rigtig godt, kunne doc, Niels Katkjær, bagefter ræsonnere. Både besætning, hjælpere fra Staben og Doc med sanitetsmand fik travle timer. Men de tog mod udfordringen med liv og sjæl. Her gjaldt det ikke kun om at behandle de evakuerede for synlige skrammer eller kvæstelser, men også at tage sig psykologisk af dem alle, opmuntre, trøste og give et knus om nødvendigt. De således "behandlede" fik alle et synligt hjerte sat på tøjet, så man kunne se, at de var blevet "wham'ed"! Alle evakuerter blev spillet af lokale bornholmere, der fik en herlig - og anderledes aften og nat ud af anstrengelserne. Med flere end 16 fartøjer tegnede de tyske deltagere sig for den største enkeltindsats i DANEX, men Danmark var selv rigt repræsenteret med ABSALON, THETIS, NIELS JUEL, PETER TORDENSKIOLD, RAVNEN, SKADEN, VIBEN, GLENTEN og MAKRELEN, samt fem fartøjer fra Marinehjemmeværnet med deres nyeste flagskib, HJORTØE fra Bornholm i spidsen. Lidt vemodigt men ikke mindre rart var gensy-

der også rig lejlighed til at inddrage civile skibe fra den trafikerede Østersø i øvelsen. Mange sagde nemlig ja til at lade sig "boarde" undervejs. De indgik således i den del af øvelsen, hvor krisen var optrappet og forbigående

Foto: Guy Torremans

Det store fleksible støtteskib ABSALON set fra helikopter

skibe skulle "undersøges" for at skjule hemmeligheder såsom aggressive eller eftersøgte rebeller, våben eller andet truende. At de civile skibe i stort tal gik med på "legen", gav en ekstra god øvelse, fordi det så blev mere

resultat man må komme til, står en ting klokkeklart og uomtvisteligt tilbage. DANEX 05 var velsignet med et usædvanligt smukt og blidt sensommervejr. Jo, havguderne - og vejrguderne var med hele vejen!

Læge med saltvand i blodet

Af stabens presseofficer (SPAO)
løjtnant Helle Kolding,
Søværnets
Taktiske
Stab

Med både hospital, konsultation og operationsstue ombord er THETIS klar til alle tænkelige eller utænkelige situationer og her cirka midtskibs regerer DOC uindskrænket. Når THETIS er på togt som inspektionsskib i Nordatlanten eller på større togter i udlandet og ved store øvelser som DANEX 05, er der som regel en læge med ombord. Ikke mindst på togter langt fra land er det uhyre vigtigt, at en læge straks kan tage affære, hvis et besætningsmedlem bliver syg eller kommer galt af sted. På denne øvelse er lægen Niels Katkjær, der af alle på skibet først og fremmest kendes under navnet "Doc", og faktisk er det hans allerførste sejltur med Søværnet som læge.

I foråret tog han nemlig Forsvarets Sundheds Uddannelse (FSU) umiddelbart efter, at han taget et rekrutkursus, med det klare mål at blive en af Søværnets læger - ikke et tilfældigt! "- Jeg har altid haft en stor forkærlighed for søen, lige siden jeg som barn var søspejder i Holbæk"; smiler Doc. Værnepligten blev da også aftjent i Søværnet i 1970-71 og herefter gik næste skridt på søvejen via handelsflåden. Niels Katkjær tog først grunduddannelsen på Kogtved søfartsskole og fortsatte herefter på Svendborg Navigatørskele. Som færdiguddannet styrmand fik han hyre i rederiet Lauritzen, hvor han blandt andet var på polarfart.

Da familien dengang syntes, at han var lidt rigeligt væk hjemmefra, begyndte han at kigge sig om efter et andet job, og inspireret af venner og bekendte besluttede han sig så for at læse til læge.

Billede fra sanitetsøvelse, behandling af sårede

"- Sommerferierne brugte jeg så til søs, hvor jeg sejlede på Storebæltsoverfarten"; fortæller han videre. "Indimellem måtte jeg simpelthen have lidt vand under kølen"; tilføjer han hurtigt.

I flere år havde han så egen praksis i hjertet af København, men dels blev der mere og mere administrativt papirarbejde, hvilket ikke rigtigt huede den aktive mand - og dels savnede han livet til søs.

"- Det er ikke så nemt, når man har saltvand i blodet"; indrømmer han stille.

Så omkring årtusindskiftet tog han beslutningen og tog ud og sejle en tid med skoleskibet Danmark. Det skærpede interessen og sidste år afviklede han så sin praksis for helt at koncentrere sig om en fremtid som læge i forsvaret og allerhelst i Søværnet.

"- Da jeg gik på rekrutkurset i foråret var jeg en af de ældste. Faktisk kunne jeg have været far til de fleste af deltagerne, men det var utroligt spændende alligevel og med et godt kammeratskab"; fortæller han. Rekrutkurset blev afløst af FSU-kurset, hvorefter Niels Katkjær blev vikar i Høvelte indtil chancen nu bød sig for at komme til søs med THETIS.

"- Det er netop kurser som rekrutkurset og FSU, der giver ellers godt uddannede læger det ekstra, der nødvendigvis må kræves af læger i forsvaret. Man lærer meget om eksempelvis traumatologi, katastrofemedicin og prioritering af pati-

enter, men har også ledelse, pædagogik og førstehjælp på skemaet"; fortsætter Niels Katkjær.

Derudover kræves også et kursus som delingsfører, og for Niels Katkjær var hans sømandsmæssige baggrund en god hjælp, for han kendte jo en del af de mange forkortelser i Søværnet fra sin tidligere karriere.

"- En læge i forsvaret bliver lønnet efter statens takster, og de står ikke helt mål med, hvad en læge i egen praksis kan hente på det private marked". Men det ser Niels Katkjær stort på.

"- Jeg synes, at det her jeg gør nu er sjovt, spændende og anderledes. Jeg har gjort op med mig selv, at det er det her, jeg gerne vil foretage mig de næste 10 år, og det er det vigtige!"

Han påmønstrede THETIS under havneopholdet i København, og har indtil videre nydt sin tur, der også har sine faste rutiner; den daglige konsultation om formiddagen, undervisning af sanitetspersonale, hygiejneinspektioner og at følge med og holde sig opdateret indenfor faget.

Fritiden går med at læse, fotografere, snakke med folk ombord og hvad, der nu ellers er lige for, og så er Doc faktisk også ved at gøre sig dygtig udi bartender-rollen. Traditionen tro er Doc ombord nemlig barbestyrer.

"- Så jeg prøver nu at lære mixingen af en række alkoholfri cocktails, så der er lidt at byde på ved given lejlighed!

Umiddelbart håber han på, snart at komme ud at sejle igen - og da gerne i Nordatlanten. Muligheden melder sig måske allerede i januar-februar, og så er han parat.

"- Det skal i hvert fald være noget med søen"; nikker han, inden han slapper af i messen med en god kop kaffe.

THETIS set fra helikopter

En patient hejses op i helikopter

Brandslukning i kabyssen - øvelse der lykkedes

Traditionel kommunikation i en ultra højteknologisk tidsalder

Af OPR Henning Nielsen, STS / SOK

Foto:Henning Nielsen

STS. Stabschefen drøfter situationen med sin stab. Computerskærme overalt

kaldes "snail-m@il". Derfor har det også været balsam for sjælen at kunne snuse rundt i de fjernere kroge på det gode skib, THETIS, og finde ud af, at de gamle dyder stadig mestres til fulde – også af den yngre de af besætningen! Således så jeg i bagbords brovinge, at en yngre befalingsmand, med stor dygtighed, håndterede den gamle blinklampe, hvor man med de bare

Håndbetjent blinklampe

De unge eller yngre, ærkeseje fyre sidder bag skærmene overalt i skibet – efter parolen; hver mand mindst én PC og efter konceptet; jo mere power, jo mere digital potens! Det svirrer i hovedet på en som jeg - nærmest teknisk analfabet med udtryk som: PowerPoint, browser, software, Ram, USB-porte med videre. Alle de højfrekvente, digitale fagudtryk flyver gennem luften eller via nettet måske ét eller andet sted ude i cyberspace. Det kan være svært for en gamling som mig, i den forkerte halvdel af halvtredserne, at følge med, når man gennem et langt og godt liv har kunnet kommunikere med personlig øjenkontakt, en almindelig, analog telefon med drejeskive samt Det Kgl. Danske Postvæsen, der i dagens Danmark meget nedsættende

Foto:Henning Nielsen

hænder kan signalere budskaber til omverdenen ved hjælp af morsealfabetet. Så er man ikke længere så skrækslagen ved tanken om, at nettet skal gå ned for en stund!

Lidt senere kunne man på styrbords side af RAS-dækket opleve en af de andre gode, gammeldags kommunikationsformer, som har været benyttet i "Den Kgl. Danske Flåde" siden før tranlampens tid. Den smukke, hollandske fregat, VAN NES, gled med stor fart op på siden af THETIS, hvorefter de to skibe sejlede smuk parallejlads, medens en yderst vellykket Light Jack Stay fandt sted. Forbindelsen blev etableret ved, at vi fra THETIS skød en line over til "The Flying Dutchman", VAN NES, så vi kunne overføre en gammeldags sejldugspose indeholdende nogle vigtige kryptokoder. En helt speciel oplevelse er det også at se med hvilket håndværksmæssigt snilde, vi i løbet af kort tid kan modtage eller afgive mange tons brændstof fra et andet fartøj, der sejler tæt ved siden af vort skib. Processen kaldes RAS, der er en forkortelse af udtrykket "Replenishment At Sea". En RAS foregår efter en ganske bestemt rækkefølge af enkelt-handlinger. Først skydes en ganske tynd line over til naboskibet. Denne line bindes sammen med en tykkere line, der til sidst forbindes med en kraftig stålwire, som benyttes til at trække forsyningsslangen over til modtageskibet med. Vi har i forbindelse med DANEXO5 afgivet olie til flere andre danske fartøjer, og vi har selv modtaget brændstof fra en større tankbåd. En RAS foregår efter hævdvundne ritualer, hvor besætningen eksempelvis har deres specielle RAS-kasketter på. Der knytter sig også andre ritualer til en RAS, såsom afspilning af en bestemt melodi efter afslutningen af RAS eller overførsel af små gaver. Det er nu meget livsbekræftende at kunne kommunikere på

Foto:Henning Nielsen

Sejldugsposen bindes på overførselslinen

den gode, gammeldags måde, med en menneskelig nærhed, så man nærmest kan se det hvide i øjnene hos mandskabet på naboskibet.

Længe leve de gode, gamle kommunikationsdyder i vort højt specialiserede og digitaliserede Søværn.

Foto:Henning Nielsen

Overførsel af vigtig post fra THETIS til det hollandske skib VAN NESS

HJV på Amagers Seniorlaugs deltagelse i DANEX 05

Af Oldermænd Ejnar Strojek,
HJV Amagers Seniorlaug
Foto: FLS KOR

Vi deltog 11 mænd og kvinder fra seniorlauget i øvelse DANEX 05, der var tilrettelagt af Søværnet. Vi indgik i Marine Hjemmeværns Flotille 51, Flådestation Korsør (HVF TJ 51) regi.

Første moment var en lille demonstration i den civile del af havnen, hvor 2 personer i en lille båd demonstrerede mod maritim deltagelse i og udenfor Bornholm.

14 personer demonstrerede så mod NATO ved at spærre indgangen til havneområdet (Flådestationen), så der ikke kunne komme tankbiler ind at forsyne NATO-skibene med fuelolie. Dette skete med skilte lavet på stedet til brug for demonstrationen. Vi dannede kæde og satte os ned foran køretøjerne. Dette var set af Stabschefen, som kom ned.

Her kom vi igennem lågen, og spadserede forbi alle de NATO-skibe, der var lagt til kaj, medens vi råbte og svingede med skiltene. Blandt andet blev vi fotograferet fra et stort estisk krigsskib (ADMIRAL PITKA, det tidligere danske inspektionsskib). Vi tror, at alle vidste, at det var en arrangeret øvelses-demonstration. Ved ESBEN SNARE havde skibets besætning udlagt masser af pigtråd i ca. 50 meters afstand. Havde vi bare været 20 år yngre, havde vi hoppet over pigtråden - efter at have smidt tovværk over den.

Det sidste moment var en stor brand, som udbød i bygning 42, hvorfra man sørgede for brændstof og andre forsyninger til skibene. 7 fra Seniorlauget var blevet sminket for særligt alvorlige brandskader. Flotillens sanitetsdivision, med næstkommanderende Lars Ruhwedel i spidsen, fuld operationsklar. Efter øvelsen blev vi samt personalet fra flotillen debriefet ved flotillechef, kaptajnløjtnant Robert Kaas, hvorefter der blev serveret varm mad til os alle. Så kørte vi hjem efter veludført arbejde og et godt samarbejde med Marine Hjemmeværns Flotille 51.

Tankbil undersøges for indpassage

Demonstranter nærmer sig checkpoint

Demonstranter gør sig klar til at mase sig igennem

Det endte i
røg - denne
gang uden
rigtig ild

Radiotelegrafisterne
Thomas Leding og
Jan Andreassen,
RAVNEN

Lyset er fra lampen i loftet og de eneste bølger, man mærker herinde, er den klaskende lyd, der slår mod skibsskroget nu og da. Vi befinder os midt i skibets hjerte, i radiatorummet, hvor tiden bliver noget uvedkommende noget. Tid og sted flyder i et, mens travlheden svinger en del.

Nogle gange er her virkelig kul på. Så kan man godt blive lidt stresset. Men indimellem er her helt stille, og så kan tiden godt gå lidt langsomt, indrømmer radiogasten, Thomas Leding, på RAVNEN.

De er to radiofolk, og de tørner på skibet, så der altid er mindst en på vagt på radioen. Det er her skibets kommunikation mellem alle øvelsens enheder finder sted via radio eller signaler (militær radio telex) døgnet rundt.

Thomas Ledings officielle titel er radiotelegrafist, men traditionen tro kaldes den slags folkefærd for "gnisten" ombord. Han har været i søværnet i fire år og heraf har han sejlet med den samme besætning i de tre et halvt år.

- Der har været lidt udskiftning undervejs, men generelt er vi stadig en del sammen fra den oprindelige besætning, siger Thomas Leding.

Når han ikke sejler, bor han med sin kæreste i Odense. Her er en af de store hobbies biler. En interesse han også deler med kammeraten ombord, Jan

Andreassen, der i øvrigt også er fynbo og bosiddende i Odense.

- Ombord kalder de os næsten også for tvillingerne, fordi vi ofte finder sammen til en snak, griner Jan Andreassen.

Der har egentlig aldrig været tvivl i Thomas's sind om, hvad han skulle være i fremtiden.

- Jeg har altid sejlet meget som barn, og da jeg kom ind som værnepligtig valgte jeg Flåden, og fortsatte her efter endt værnepligt, fortæller han.

Det har han ikke fortrudt. Han trives godt til søs, selv når der som nu indimellem er ekstra hektisk aktivitet grundet øvelsen. Han kigger da også af og til udenfor rummet for at se de andre, få en snak og snuse lidt frisk luft. Men de fleste timer tilbringes i "buret", som han

siger med et stort smil.

- Derfor kigger jeg indenfor sommetider. Jeg skal da lige se, om der er liv, lyder det hurtigt fra Jan Andreassen.

RAVNEN har hjemhavn i Korsør, og herfra er der ikke langt til Odense. Turen tages dagligt, når skibet ligger fast i Korsør, men sommetider må kæresterne også undvære deres mænd i længere perioder, som under DANEX, hvor gasterne er hjemmefra et par uger.

- Men det er jo en vanesag, fastslår Thomas Leding. Et par nye signaler afbryder snakken. Arbejdet kalder. "Krigen" fortsætter og gasterne får travlt. Om det er dag eller nat er ligegyldigt.

Radioen er der altid!

Fynsk tjek på radioen

Tekst og foto: Stabens presseofficer (SPAO), løjtnant Helle Kolding, Søværnets Taktiske Stab

Et møde med slædepatruljen Sirius i Nordøstgrønland er ikke nødvendigvis i første række "blot" et møde med en betagende natur, barske mænd og velvoksne hunde med masser af trækraft, men nok så meget et inspirerende møde med en meget velorganiseret elite-enhed, hvis medlemmer udmærker sig ved på samme tid at være både generalister og specialister: Generalister, fordi alle selv skal kunne det hele på grund af de voldsomme afstande til nærmeste hjælp - specialister, fordi ingen uden specialviden og special-færdigheder overlever her på eksistensmulighedernes yderste grænse.

Sirius-patruljen i fortid og fremtid

Af Erik Lund, afdelingsforstander, Danmarks Journalisthøjskole

Foto: Sirius

dens forgænger, Nordøstgrønlands Slædepatrulje, helt fra 1941. Danmark ville i så fald næppe have overlevet i rollen som arktisk stormagt, der holdt Grønland sammen og med en ultimativ territoriemarkering af mere end symbolsk karakter forhindrede en opsplitning af landet. Det godtgor polarhistori-

Det er der flere og flere, der vil. Nationalparken, der med en udstrækning som Frankrig og Spanien tilsammen er Sirius-patruljens vigtigste revir, befolkes ikke blot af flere og flere forskerhold og ekspeditioner, men også af et stigende antal krydstogt-turister. Heldigvis er Sirius-folkene udstyret med politi-myndighed. Kan de undtagelsesvis ikke tale sig til rette med gæsterne, er det muligt at sætte magt bag ordene. Men normalt ordnes alt i kyndig dialog. For Sirius-folkene er ikke blot i stand til at udstå voldsomme strabadser, hvor 17 timer på ski uden pauser er et mindstekrav. De er også i besiddelse af sociale kompetencer, der gør, at alt normalt kan ordnes med magten i de ord, ingen kan beskyldes for at devaluere gennem overforbrug. Vedholdende hundeglam og hundehyl straks ved ankomsten antyder, at Daneborg ikke er en hvilken som helst arktisk feltstation. Meget hurtigt står det også klart, at hierarkiet blandt hundene er stærkere end blandt menneskene. I Sirius-patruljen er der ikke behov for mange ydre tegn på disciplin. Dertil er man alt for afhængig af hinanden. Og rollerne alt for aftalte, afprøvede og indøvede. Det daglige møde i kantinen over morgenkaffen er kort. Stationslederens uddelegering af dagens opgaver sker hurtigt. Nogen brok-kultur er der ikke plads til. Tingene skal fungere. Og det gør de. Med en beundringsværdig hensigtsmæssighed og selvfølge, der også rummer plads for ægte hjælp-somhed, hvor der opstår behov for det.

En bredere dansk rekrutteringsflade til Sirius er indført fra 2004

En slæde er væltet - hundene sunder sig

At elite-enheden formår både at håndhæve territoriet og tage hånd om det, ikke mindst i miljømæssig henseende, gør Sirius-patruljen ikke blot til Rigsfællesskabets mest specialiserede special-enhed, men også til en enhed, hvor oprindeligt militære rammer (derom senere!) ganske harmonisk åbner for løsningen af stedse flere opgaver af overvejende civil karakter. Rigsfællesskabet ville givetvis have haft ringere vilkår i fortiden uden Sirius-patruljen fra 1950 og

en overbevisende. Også fremtiden for dansk-grønlandsk og international polarforskning i Grønland ville blive mindre tryk, hvis Sirius ikke med sin blotte tilstedeværelse fra stationen på Daneborg spænder et logistisk sikkerhedsnet ud under de mangeartede aktiviteter, der vil kulminere i FNs Internationale Polarår fra marts 2007 til marts 2009. Sirius bliver derfor vigtigere end nogensinde, hvis man sikkert vil færdes i de egne af verden.

med adgang fra alle tre værn og nu ikke længere kun fra befalingsmandsniveau. Tilgangen kan blive endnu bredere, hvis det lykkes at interessere flere grønlandere for patruljen. Af de 270 medlemmer, der hidtil har været i Sirius, har kun to været grønlandere. Kravet om aftjent dansk værnepligt har været med til at begrænse søgningen, men uddannelsesmulighederne gennem 26 måneder i Sirius tiltalte tydeligvis de unge grønlandere, da Daneborgs nytiltrådte chef, Rasmus Rohde, var på høflighedsbesøg hos "nærmeste nabo", Scoresbysund 500 km mod syd.

Ideelt set er der en idé med flere grønlandere, ikke blot fordi Nationalparken er underlagt Grønlands Hjemmestyre, men fordi grønlanderne kan vejret, føret, sneen, isen og slæden som få. Der var med stor succes grønlandere blev tilknyttet Nordøstgrønlands Slædepatrulje under Anden Verdenskrig. Det er de stolte traditioner fra den tid, Sirius bygger videre på. Anden Verdenskrig var på Grønland en krig om vejret. Tyskerne forsøgte gentagne gange at skaffe sig fodfæste på Østkysten for først at kunne forudsige vejret på slagmarkerne i Europa. Grønland havde - og har - nøglen til morgendagens vejr i Europa.

Allerede i den første besættelsessommer 1940 forsøgte tyskerne under foregivelse af, at det drejede sig om at oprette en almindelig fangststation, at etablere en vejrstation i Nordøstgrønland, men planen blev forpurret af et norsk marinefartøj under britisk flag. De allierede frygtede, at tyskerne ville vende tilbage for at etablere en permanent vejrtjeneste i Nordøstgrønland. I heldigste fald kunne fly og kystvagtskibe om sommeren afsløre landgangsforøg, men først nået land ville et tysk hold have utallige skjulesteder på den øde kyst. Eske Brun, som landsfoged Grønlands ukronede konge de

fem år, forbindelsen med Danmark var afbrudt, aftalte derfor i sommeren 1941 med USA, at han oprettede en slædepatrulje på Østkysten - og at USA om sommeren leverede forsyninger til patruljen. Lange slæderejser om vinteren, udført af stedkendte folk, garanterede, at intet tysk hold af meteorologer i længere tid kunne arbejde skjult på Østkysten. Nordøstgrønlands Slædepatrulje var en realitet.

Med et virkeområde fra Scoresbysund og nordover afsøgte den kysten og fjordene og afværgede eller afslørede tyske vejrstationer - i to tilfælde blev de nedkæmpet med støtte fra det amerikanske luftvåben. Fra april 1943 fik slædepatruljen på Eske Bruns foranledning militær status. Han frygtede, at tyskerne, der havde dræbt et medlem af patruljen og taget to medlemmer til fange, ville opfat-

Storedal - smal passage

Sirihus - hundene venter på arbejde

Slædefart mod solen

te alle patruljens medlemmer som partisaner. Med militær rang kunne patruljefolkene påberåbe sig Geneve-konventionernes beskyttelse.

Tyskerne fortsatte hårdnakket deres landgangsforsøg, og med afbrydelser var de virksomme i Østgrønland helt til juni 1944. Sommeren 1944 opslog slædepatruljen, der da bestod af seks danskere og tre grønlændere, sit hovedkvarter i Daneborg. Den sidste krigssommer fik patruljen støtte af hele fem skibe fra den amerikanske flåde, der patruljerede ved Østgrønland i den isfrie periode. Den militære kamp om vejret sluttede med, at endnu et tysk skib blev sænket og et andet opbragt.

Ved krigsafslutningen blev Nordøstgrønlands Slædepatrulje opløst. Kampen om og med vejret fortsatte imidlertid, nu i civil regi, men ikke af den grund mindre intensivt. Allerede udbygningen af den civile lufttrafik over polarområderne nødvendiggjorde sikre vejrobservationer, og med Den kolde Krig blev der tale

om en sådan sikkerhedspolitisk opprioritering af regionen, at slædepatruljen i største hemmelighed blev genoprettet 1950 under navnet "Operation Resolut" på Ella Ø. Patruljen har fødselsdag 18. august. Da var mandskabet for første gang samlet. I 1951 flyttede patruljen tilbage til Daneborg, og i 1953 fik patruljen for at undgå forveksling med den canadiske vejrstation

Splint hyler

tion Resolute Bay sit nuværende navn efter den klareste stjerne i stjernebilledet "Store Hund". Det er først under navnet Sirius, at patruljen på 12 mand er blevet kendt af en større offentlighed - og kendt som en del af Flåden. Den Danske Flåde havde i forvejen til opgave at passe på Grønland søværts. Derfor var det kun naturligt at lade den om muligt endnu mere krævende opgave, at passe på Grønland landværts, tilgå Flåden. På den måde fik Den Danske Flåde, som vistnok eneste flåde i verden hunde i aktiv, operativ tjeneste. Apropos hunde: Det er blevet et tilbagevendende emne at diskutere forholdet mellem "medrejsende journalister" og de militære enheder, de besøger. En personlig tilståelse kan her være på sin plads. I Daneborg blev jeg på grund af svækkelse efter en nervelammelse let og bekvemt løftet ombord på en Sirius-kutter af en gaffeltruck sammen med hundene. Så jeg kom ombord som en del af flokken. Sværere behøver det ikke at være!

Materielanskaffelser tilpasset de operative brugerkrav

Af orlogskaptajn C. Fischer-Knudsen, SMK

Driftsmæssige forudsætninger

Når Forsvaret gennemfører materielanskaffelser, er der visse driftsmæssige forudsætninger, der bør være stillet, forinden kontrakten indgås. Umiddelbart er dette ganske indlysende. Der kan dog forekomme overraskelser, hvis det ikke klart beskrives, hvad der forventes af den kommende materielanskaffelse inden kontrakten indgås. Dette gælder både for køber og for sælger.

Fiktivt eksempel

Denne artikel er bygget op omkring et tænkt eksempel, hvor Forsvaret indkøber et nyt materielsystem – et mobilt vandrensningsanlæg. Herudfra oplistes de mulige, men dog fiktive problemer. Eksemplet tjener altså alene som oplæg til beskrivelsen af de driftsmæssige forudsætninger, der bør stilles et materielsystem under projekteringsarbejderne, hvis systemet skal kunne tages i anvendelse og operere i overensstemmelse med de operative rådighedskrav til samme system.

Vandrensningsanlæg til Forsvarets internationale engagement

Der ønskes indkøbt 20 nye vandrensningsanlæg med et samlet budget på ca. 10 mio. kroner. Leverancen skal gennemføres i løbet af seks måneder, idet anlæggene blandt andet skal anvendes i Forsvarets internationale engagement.

Kort tid efter levering melder problemerne sig:

Anlæggene bryder ned efter kort tids drift under vanskelige klimatiske forhold, medfølgende reservedele svarer ikke til det konstaterede behov, leverancen af nødvendige reservedele er kraftigt forsinket, leverance af reservedele er tilnærmelsesvis umulig i operationsområdet, betjeningsforskrifterne er mangelfulde, vedligeholdelsesdokumentationen ligeså, uddannelse i brug af anlægget varetages af Forsvaret selv samt data for anlægget kan ikke indføres elektronisk i DeMars.

Umiddelbart er dette et eksempel på, hvad der ikke må ske. Enheder, indsat i områder, hvor det er vanskelig at gennemføre den logistiske støtte, må kunne stole på materiellet. Hvis der skulle opstå problemer, skal der foreligge en klar plan for, hvordan problemerne løses.

Stadig med udgangspunkt i det tænkte eksempel beskrives efterfølgende forskellige forhold, der skal indgå i projekteringsarbejdet for at sikre, at et materielsystem kan leve op til de stillede, operative rådighedskrav.

Operative krav.

Materiel anskaffes ud fra operative krav. Traditionelt indeholder disse primært krav til

materiellets ydeevne, for eksempel rækkevidde og træfsikkerhed for en kanon, men ikke i så høj grad krav til systemets operative brug. Hvis materiellet på tilfredsstillende vis skal kunne tages i brug i Forsvaret, er det nødvendigt i forbindelse med projekteringsarbejderne at lave en analyse af systemets tiltænkte operative anvendelse - blandt andet i form af krav til:

Systemets operative rådighed, som er den andel af tiden, hvor materiellet er indsat i operationer (Operating Time) eller er klar til indsættelse (Standby Time), hvornår og hvor systemet (geografiske regioner) forudses anvendt, hvor lang tid systemet skal kunne operere uden adgang til logistisk støtte samt, hvad materielsystemets levetid forventes at være.

Uden disse oplysninger har en producent meget få dimensionerende data at gå ud fra. Hvis vandrensningsanlægget skal anvendes på Balkan i en seks måneders periode fra juli til januar, vil det blive udsat for andre driftsmæssige forhold, end hvis det skal anvendes i Nordafrika i samme periode – eller i Fjernøsten for den sags skyld.

Til brug ved udarbejdelse af analysen vil der ofte være mulighed for at anvende dele af allerede gennemførte analyser og tilføje de forhold, der vil

være yderligere dimensionerende i forbindelse med udarbejdelse af logistikkoncepten.

Logistikkoncept.

En logistikkoncept hænger uløseligt sammen med de operative krav, der stilles til materielsystemet, og er en beskrivelse af, hvordan systemet understøttes ved henholdsvis logistiske varer og logistiske tjenesteydelser.

Logistiske varer

Logistiske varer er blandt andet reservedele, materieldata, brugerdokumentation, vedligeholdelsesdokumentation, støtteudstyr og testudstyr med videre

Vedrørende reservedele er der forskellige faktorer, der spiller ind. Såfremt det vælges, at der med leverancen skal leveres en reservedelspakke, og at øvrige reservedele skal opbevares enten ved producenten eller ved Forsvarets støttestruktur, har følgende faktorer betydning for sammensætningen:

- Hvilke reservedele der er brug for,
- hvem der skal administrere reservedelene (indkøb, opbevaring og levering),
- er systemet et kommercielt produkt,
- skal systemet kunne fungere under ekstreme forhold i lang tid samt
- klassificering.

Når systemet indsættes i en international operation forventes det, at de stillede operative rådighedskrav opfyldes, hvilket blandt andet vil kræve reservedele af en art og en mængde,

der skal være til rådighed på det rette tidspunkt og på det rette sted.

Producenten, der jo kender sine produkters egenskaber, har med baggrund i de operative rådighedskrav mulighed for at afdække reservedelsbehovet ret præcist. Arbejdet skal gennemføres i tæt samarbejde med køber og vil munde ud i, at det i kontrakten beskrives, hvad der skal leveres med materielsystemet (reservedelspakke), og hvad producenten forpligtiger sig til at kunne levere af reservedele, i hvor lang tid og med hvilken leveringstid.

Yderligere herom under logistiske tjenesteydelser. Det er vig-

tigt, at det mellem køber og sælger løbende udveksles de erfaringer, der indhøstes inden for blandt andet områderne reservedele, funktionalitet, vedligehold og betjening. Det giver mulighed for løbende forbedringer.

Forbrug af mandetimer til manuel indtastning

Materialedata bør følge med leverancen. Materialedata er de data, der hører til det samlede system såvel som til systemets enkeltdele. Data kan, såfremt de leveres i det rette format, i stort omfang indføres elektronisk i DeMars FORMAT, hvorved kodificering af systemet simplificeres. Forbrug af mandetimer til manuel indtastning reduce-

Operativ anvendelse - operativ relevans

res dermed væsentligt. Endvidere vil den operative rådighed ikke blive påvirket, idet førstegangs genforsyning ikke vil medføre det samme tidsforbrug til manuel kodificering og som følge heraf leveranceforsinkelser.

For brugerdocumentationen er det vigtigt, at den i sin opbygning er i overensstemmelse med den vedligeholdelseskoncept der vælges. At den er fyldestgørende og beskrivende for så vidt angår betjening af anlægget og den grad af vedligeholdelse, som brugeren selv skal gennemføre, er ligeledes vigtigt.

Logistiske tjenesteydelser

Logistiske tjenesteydelser dækker blandt andet initialuddannelse af brugere, instruktører og vedligeholdelsespersonel og vedligeholdelses- og forsyningsaftaler.

For initialuddannelsen af personel (brugere, instruktører og vedligeholdelsespersonel) er det vigtigt, at det på et tidligt tidspunkt besluttet, hvad uddannelserne skal indeholde, for at Forsvaret kan indarbejde uddannelseskravene i betjningspersonellets stillingsbeskrivelser og efterfølgende tilrettelægge den fremtidige uddannelse af personellet. For vedligeholdelsespersonellets vedkommende vil graden af vedligehold, som Forsvaret selv skal stå for være afgørende for uddannelsesbeskrivelserne. Indgåelse af en vedligeholdelsesaftale har ikke kun betydning for selve materielanskaffelsen, men har også betydning for Forsvarets støttestruktur.

For at afklare hvilken grad af vedligehold som Forsvaret selv skal stå for, skal der blandt andet gennemføres en "Make

or Buy" analyse, hvor det klarlægges:

- Om Forsvaret allerede har vedligeholdelseskapaaciteten til vedligehold af systemet eller dele heraf,

- om det er en kapacitet, der skal investeres i med alt hvad dertil hører af personel, uddannelse, faciliteter, specialværktøj og måleudstyr med videre, samt

- om vedligeholdelsen skal gennemføres ved producenten eller en anden leverandør.

En mellemting, hvor vedligehold deles efter en nærmere bestemt fordeling mellem Forsvaret og producenten/leverandøren, kan være en mulighed, men hvilken model der vælges vil i sidste ende afhænge af, hvad der operativt og økonomisk bedst kan betale sig. Under alle omstændigheder er det de operative krav, der vejer tungest i beslutningsprocessen. Yderligere kan det tilføjes, at såfremt et materiel-system kan vedligeholdes i det meste af verden, bør det kraftigt overvejes, om der er et reelt behov for tilførsel af denne vedligeholdelseskapaacitet i Forsvaret.

Levering af reservedele

I tilknytning til valg af vedligeholdelseskoncept er spørgsmålet om leverance af reservedele. Det er vigtigt for den operative planlægning at vide, om et materiel-system kan opereres og vedligeholdes kontinuerligt, og hvis der er behov for logistisk støtte, at der så findes en plan for det. Såfremt der opstår behov for levering af reservedele, som ikke er indeholdt i reservedelspakken, skal der

indgås aftale med leverandøren om levering af reservedelen/ene til et nærmere defineret sted, der kan være alt fra en lufthavn over en jernbanestation til en havn. Det vil ofte være et lavrisikoområde, hvorfra den videre transport gennemføres af Forsvaret, evt. i rammen af en international styrkes logistiske organisation. Her fastsættes leveringstiderne, så de fastsatte operative rådighedskrav hele tiden opfyldes.

Life Cycle Cost

I artiklen har jeg med udgangspunkt i et tænkt eksempel forsøgt at beskrive enkelte forhold, der kan have stor indflydelse på materiellets evne til at klare de operative rådighedskrav. Det er de krav, som Forsvaret stiller til materiellet, når det sendes med ud under ofte meget vanskelige operative forhold.

Et spørgsmål, der naturligt vil blive stillet, er, om dette vil gøre materielanskaffelser dyrere. Umiddelbart er svaret nej - måske snarere tværtimod. For når man fra starten betragter alle systemets livstidsomkostninger (Life Cycle Cost) under et, så vil eventuelle merudgifter i forbindelse med anskaffelsen, som oftest blive hentet ind flere gange i form af sparede driftsudgifter i hele systemets levetid.

R a m a d a n e n

- den årlige fastemåned i den islamiske kalender

Af kaptajnløjtnant, cand.jur. N-O.G. Mannerup, Liaison Officer for Economic Development and Education/Provincial Military Liaison Team/12th Mechanised Brigade (DANELM/UK BDE/DANCON)

Søgen efter viden

I denne tid har ramadanen - en af de vigtigste religiøse begivenheder indenfor islam - indtaget en meget central position. Der er tale om den årligt tilbagevendende begivenhed, som mange kender som den måned, hvor muslimerne skal faste. For mit vedkommende følte jeg imidlertid, at min viden om ramadanen var yderst begrænset - og da jeg nu engang befinder mig i Irak, satte jeg mig for at studere denne den fjerde grundstøje i islam lidt nærmere, hvilket har givet anledning til denne artikel.

Islams lære

Ifølge islams lære er islam den totale accept af Allahs lære og vejledning, således som den blev åbenbaret for profeten Muhammed. De historiske kendsgerninger er kort fortalt, at profeten Muhammed blev født 570 i den arabiske by Mekka. 40 år gammel modtog profeten Muhammed sin første åbenbaring, hvorefter hans fremtid var klar. Dog måtte han gennem såvel forfølgelse som hårde lidelser, der dog ikke forhindrede ham i at leve et for muslimerne perfekt liv. Profeten Muhammed blev således et eksempel for alle muslimerne til efterlevelse. Hans livsførelse var legemliggørelse af selve Koranens lære. 63 år gammel døde profeten Muhammed efter at have fuldført sit livs profetiske mission.

Intet mellemlid

Enhver muslim ser det som sin opgave at stræbe efter at strukturere sit liv i henhold til Allahs lære og vejledning, idet der ikke er noget mellemlid mellem Allah og muslimen. Det samme princip gælder faktisk også indenfor Den danske Folkekirke, hvor præsten jo heller

ikke er bindeled mellem den troende og Gud. Til forskel fra den kristne tro nøjes den muslimske lære ikke med at være rettet mod det enkelte individ, men er en opskrift på hvordan det muslimske samfund skal opbygges i henhold til Allahs lære og guddommelige vejledning.

Meningen med universet

Troen på Allahs enhed og suverænitæt gør, at muslimen kan se meningen med universet og grundlaget for menneskets eksistens. Derved bliver muslimen qua sin tro frigjort fra enhver frygt og overtro ved at erkende tilstedeværelsen af Allah og at overholde muslimens forpligtelser overfor Allah.

Islams fem grundstøjer

Det arabiske ord islam har samme oprindelse som ordet salam, som betyder fred, og ordet istislam, der betyder underkastelse, hengivelse og lydighed.

Indenfor islam findes der fem grundstøjer:

- Trosbekendelsen.
- De daglige bønner.
- Fasten under ramadanen, sawn.
- Den obligatoriske almisser, zakat.
- Pilgrimsrejsen til Mekka, hadj.

Til forskel fra for eksempel den luthersk-evangeliske kirkes udøvelse af kristendommen (det er den, vi kender fra Den danske Folkekirke) er troen i sig selv ikke nok for en muslim. Troen skal således dagligt suppleres med aktiv handling. Hertil anvendes de fem grundstøjer.

Ramadanen og Koranen

Om ramadanen står der blandt andet i Koranen, at der er tale om den måned, hvor Koranen blev åbenbaret som retledning for menneskeheden. Der gives klare bevi-

ser på denne retlednings sandhed. Koranen er den bog, der sonderer mellem, hvad der er sandt, og hvad der er falsk. Derfor skal den, der er vidne til ramadanen, faste i hele måneden - blandt andet for derved at lovprise Allah.

Koranen er Allahs ord

Koranen er Allahs åbenbarede ord, og den udgør som sådan grundlaget for den islamiske lære og lov. Koranen behandler den islamiske tros grundlag, moralkodeks, sin beskrivelse af menneskehedens historie, tilbedelse, viden og visdom, forholdet mellem Allah og mennesker samt alle aspekter af det indbyrdes forhold mellem mennesker og meget, meget mere.

Samme sprog i sin originale form - arabisk

Lad det for god ordens skyld være slået fast, at Koranens originale og fuldstændige tekst er åbenbaret på arabisk, hvorved der ikke kan opstå tvivl om de sande ord. Ganske vist kan man se oversættelser af Koranens betydning, men for muslimerne er de sande ord de sande ord på netop det sprog, som Allah åbenbarede sine ord på.

Anderledes forholder det sig for eksempel med Bibelen, som erkender forskelligheder i de enkelte oversættelser, som er foretaget gennem tiderne. Det kan ikke ske med Koranen, idet de sande ord er skrevet og udtrykt på et og samme sprog i sin originale form - arabisk!

Ramadanen - en festperiode

At betragte ramadanen som en straf, er meget forkert, idet den rettroende muslim betragter ramadanen som muligheden for at opnå renselse. Faktisk er der tale om en festperiode, der måske i dag bedst

kan sammenlignes med de kristnes juletid - uden, at der i øvrigt bør foretages nogen sammenligning mellem islam og kristendommen. Således vil man se muslimerne feste efter solnedgang, idet højdepunktet er Eid-u-Fitr, som markerer afslutningen på ramadanen.

Barmhjertighed og tilgivelse

Ramadanen er ifølge det arabiske alfabet et ord på fem bogstaver, der hver har sin særlige betydning for den niende måned i den muslimske kalender. De enkelte bogstaver står således for barmhjertighed, tilgivelse, sikkerhed i relation til belønning i Paradis, foreningen af alle verdens muslimer (næstekærlighed, samhørighed, solidaritet og broderskab) og endelig det guddommelige lys for dem, der følger Allahs ord og hans forskrifter i Koranen.

Hævet højt over de menneskelige fristelser

Under ramadanen afholder muslimerne sig i tidsrummet fra solopgang til solnedgang fra enhver form for føde, væske, rygning og seksuel omgang. Derved tilkendegiver muslimerne sin fuldstændige underkastelse i forhold til Allahs vilje i fast overbevisning om, at han vil vise sin kærlighed, sin nåde, sin belønning og sin tilgivelse. Troen på Allah bliver derved endnu mere udtalt og fast, ligesom muslimernes bevidsthed om tilværelsen bliver mere klar, mere realistisk og mere sund. Derved hæver man sig højt over de materielle goder og de menneskelige fristelser, hvilket fremmer ens selvverd. Gennem streng efterfølgelse af forskrifterne viser man, at man er pålidelig, troværdig og loyal i forhold til det egentlige muslimske formål med livet.

Studier af Koranen samt fem gange bøn

Ramadanen er ikke en helligdagsperiode, som vi kender det fra for eksempel den kristne jul og påske. Muslimerne skal således fortsætte med at arbejde - og så oplever man alligevel, at nogle muslimer kun arbejder den halve dag for, at de derved kan studere Koranen grun-

digere - samt lægge den særlige kraft og energi i at bede sine fem gange om dagen. Om natten er det tilladt at bryde fasten, idet man altid indleder perioden efter solnedgang med en særlig bøn og et særligt måltid - benævnt Iftar - hvorefter muslimerne sædvanligvis drager ud på besøg hos familie og venner.

Den islamiske kalender og de vigtige datoer i 2005

I kristendommen opleves det, at mange helligdage falder på de samme datoer år efter år. En undtagelse er blandt andet påsken og pinsen, og alligevel ved vi nogenlunde, hvornår der skal planlægges påske- og pinseferie. Ramadanen falder ifølge den islamiske kalender i den niende måned ud af i alt tolv måneder - og så burde den jo falde på samme tidspunkt år efter år. Således hænger virkelighedens verden imidlertid ikke sammen, idet den islamiske måned følger månen. Helt nøjagtigt er der tale om seks måneder med tredive dage og seks måneder med nioogtyve dage - i alt 354 dage! Derved bliver det islamiske år cirka ti dage kortere end det kristne år, som jo følger solen. Dette betyder, at ramadanen vander baglæns gennem det faste solår - og når ramadanen falder i sommerhalvåret, er den en ekstra udfordring for befolkningerne i den arabiske verden, hvor temperaturerne er noget højere, end de er det i det høje nord. Netop af denne årsag bør man forberede sig på ramadanens komme, for at de daglige omvæltninger i rutinerne ikke bliver alt for store.

I år falder ramadanen i perioden fra den 5. oktober 2004 til den 5. november 2004.

Den rettroende muslim ikke i seng

De sidste syv nætter af ramadanen og nætterne under Eid u-Fitr skal muslimerne hengive sig til Allah og gode dyder, idet man samtidig ser et forøget besøg i moskeerne. I tilknytning dertil har muslimerne fire særlige nætter at ære - de går under betegnelsen; Lailat ul-Qadr.

I løbet af disse fire nætter går den rettroende muslim ikke i seng, men benytter tiden til at bede. Under Eid u-Fitr ikklæder muslimerne sig deres fineste tøj, dekorerer og udsmykker deres hjem - og fester med familie og venner.

Min fremstilling er ikke fuldstændig

Jeg vil på det kraftigste understrege, at min artikel på ingen måde er udtømmende for læren om islam. Man får jo heller ikke et fuldstændigt indblik i kristendommen, bare fordi man kan sige sit fadervor. Min fremstilling er alene af generel karakter med det formål at give en kortfattet indsigt i ramadanen, som for over 500 danske soldater udstationeret i Irak er ganske vedkommende.

For god ordens skyld skal det bemærkes, at islam næstefter kristendommen er verdens næststørste trosretning. Det totale antal muslimer på verdensplan udgør mere end 1 milliard, hvoraf cirka 100.000 befinder sig i Danmark. Man bemærke, at islam er den hurtigst voksende religion i verden.

Flest sunnimuslimer

Hovedparten af verdens muslimer er sunnimuslimer, medens flertallet af de resterende muslimer er shiamuslimer.

Der findes dog flere fraktioner indenfor islam. Nogle adskiller sig synligt, medens andre kun vil være synlige for kendere af islam. I denne fremstilling med dens begrænsede omfang er der desværre ikke mulighed for at komme ind på alle de forskelligheder, der findes indenfor islam. Blandt andet har de irakiske muslimer på en række punkter deres helt egne traditioner for ramadanen.

Største respekt for islam

Afslutningsvis er det mit håb, at jeg - med største respekt for islam og uden ønske om at fornærme nogen - har kunnet give en blot begrænset og absolut ikke vanærende indsigt i en af de måneder og begivenheder, som for den rettroende muslim har den største vigtighed.

Af orlogskaptajn Claus Holm Christensen, presseofficer, SOK.

Kaptajnløjtnant Lill May Didriksen, Søværnets første kvindelige officer, siger farvel til Forsvaret med udgangen af september. Men det er ikke med hendes gode vilje.

34 år i Søværnet

Kaptajnløjtnant Lill May Didriksen har gjort honnør for sidste gang. Fredag den 30. september 2005 blev der sat endegyldigt punktum for en 34 år lang karriere i Søværnet. Men der er ikke med hendes bedste vilje, at hun nu siger farvel og går på pension.

"Nu er det slut. Og selvom jeg kunne fylde flere badekar med tårer, så har jeg haft det godt i Søværnet. Så derfor er det: Jeg vil ikke – men jeg skal"; siger Lill May Didriksen, der stadig mener, at der er masser af liv tilbage i "den lidt ældre dame".

Historien om Søværnets syn på kvinder.

Lill May begyndte, sammen med to andre kvinder, sin karriere i Søværnet tilbage i november 1971. Hendes historie er lige så meget historien om, hvordan Forsvarets og specielt Søværnets syn på kvinder har udviklet sig til det bedre.

Det begyndte ellers godt. Hun kom til Auderød, hvor hun blandt andet var delingsfører for 20 kvindelige konstabelevere. Herfra gik det til Holmens Meldecentral og så videre til officersskolen, hvor Lill May begyndte som elev i 1976. Men da Lill May ville være navigator, blev hun bremset af det kvindesyn, der dengang herskede på officersskolen – nærmest nedarvet fra Kong Hanses dage.

- "Jeg fik et stort nej. Samtidig var beskeden: I Søværnet kan kvinder skam kun have administrativt arbejde"; fortæller Lill May.

Bremset af Christian den 4.

Trods modstanden lykkedes det dog alligevel den stædige unge officersaspirant, at få sig manøvreret sig ind på navigationslinien. Men Lill May kunne i første omgang ikke komme ud at sejle, for ifølge forordning fra Christian den 4. hed det sig: Kvinder og svin må ikke forefindes ombord i Hans Majestæt Kongens skibe. Reglen

blev omgået, men det skete ikke uden sværds slag.

- "Jeg er vel den eneste søofficer, der er blevet udchecket to gange"; siger Lill May Didriksen, der fortæller, at hun først blev udchecket ombord i DAN-BJØRN for senere at blive udchecket i en minelægger.

Officersskolen var en kamp på mange områder - også omkring ceremoniel. Ifølge Lill May ville den næstkommanderende ikke udlevere kadetdolk til den kvindelige kadet.

- "Han sagde til mig: Du har jo former – og det kan jo ikke gå. Og da jeg og resten af holdet skulle udnævnes til officerer og modtage vores uddannelsesbeviser kunne jeg heller ikke få min sabel. Argumentet var dengang, at jeg bare ville falde i den"; fortæller Lill May, der understreger, at selv om der skulle gå 20 år, så fik hun sin sabel.

Farvel og goddag

- "Selvom det er min fornemmelse, at jeg som kvinde var ilde set af nogle, var det ikke den direkte årsag til, at jeg valgte at sige mit job op i Søværnet efter 9 måneder som officer"; fortæller Lill May.

- "Jeg smækkede ikke med døren, og da lejligheden bød sig, sagde jeg ja tak til et vikariat som kontorassistent først ved Bornholms Hjemmeværn og

senere ved marinedistriktet. Men da den daværende chef for Bornholms Marinedistrikt, kommandørkaptajn Bretting spurgte, om jeg havde lyst til at genindtræde i Søværnet, var min melding et klart nej – Er man gået, så er man gået!"

Lill May fik dog 14 dages betænkningstid og da de 13 var gået, sagde hun alligevel ja tak til tilbuddet.

5 succesrige år i projekt Bornholm

De sidste 5 år er gået i projekt Bornholm, som er et samarbejde omkring grænseoverskridende kriminalitet i Østersøen, hvor Lill May har siddet på Søværnets post. Men nu er det slut for den kvindelige pioner i Søværnet, der gennem sin karriere har været vidne til, at Søværnet har udviklet sig fra at have en meget tilbageholdene indstilling til kvinder og frem til i dag, hvor holdningen er en helt anden.

"Søværnet har unægtelig ændret sig siden dengang, hvor jeg måtte kæmpe mig igennem officersskolen, bare fordi jeg var kvinde!"

- Og godt det samme og tillykke siger vi.

Søværnet har været mit liv

T(-råd) i SVN

Af tidligere kommandørkaptajn
Herluf Rasmussen (Luffe)

Må det være en lidt ældre taktiker at komme med et par ord i anledningen af den fine artikel i Søværnsorientering 2/2005 om trådstyrede torpedoer.

I Torpedobådseskadren herskede der i begyndelsen af tresserne en hektisk aktivitet omkring nybygninger i form af FALKEN- og SØLØVEN-klasserne.

Bortset fra at vi fik indført nye, skønne enheder og bedre radarudrustning, kneb det enormt med at få tilsvarende forbedrede våben. Der var fortsat ingen ildelse til kanonerne, og torpedoudrustningen var stadig den gamle tyske "T1"- torpedo, der stammede fra tiden omkring Anden Verdenskrig. Der sigtedes med "Eyeball MK 1" – altså det blotte øje. Der kunne opnås skudafstande på omkring 1 sømil for torpedoerne - med ringe træfning.

Foto, OVKS Bloch.

SØHESTEN foråret 1967.

En stor hyldest til ingeniør H.Q. Jacobsen i Søminevæsenet, der sammen med civile og militære medarbejdere evnede at introducere T1T - eren i løbet af et par år!

Herefter kunne vi pludselig skyde fra op til 10 sømil fra målet og vende rundt - og dertil opnå god træfning!

Det var en fantastisk præstation, og som det fremgår af billedet forlod T1T'ere rørene rutinemæssigt i stort tal med tråden hængende pænt efter sig.

- Og så havde vi pludselig et ordentligt torpedobådsvåben.

RAVNENS adoptionsby siden 1995

Af RAVNENS besætning – med venlig hilsen Foto: RAVNEN

Besøgene på agterdækket

Skumbad for alle

Der kæmpes på planken

GB ved fiskemanden

En årligt og glædeligt tilbagevendende begivenhed i Søværnets skibe er adoptionsbesøg enhederne og de respektive byer imellem. Missilfartøjet RAVNENS adoptionsby siden 1995 har været den hyggelige by Juelsminde lige nord for Vejle Fjord.

Skibets protegé

Det var med stor forventning blandt besætningen, at RAVNEN endnu engang skulle på besøg i weekenden efter SQUADEX 33. Et par måneder forud for besøget gik den egentlige planlægning i gang, så alt kunne være klappet og klart til RAVNENS anløb 19. august 2005. Det skal i denne anledning nævnes, at det ikke bare er Juelsminde by, der har taget skibet og dets besætning under sine vinger, men en nærliggende skoleklasse er blevet skibets protegé.

Den 19. august kl. 1400 sejlede RAVNEN til Fredericia for at tage imod gæster fra skolen og kommunen, som skulle have en på oplevelsen med en sejltur fra Fredericia til Juelsminde.

- med høje hvin til følge

Turen tog et par timer og bød på rundvisning i skibet, turbinesejlads og nogle kraftige manøvrer der demonstrerede RAVNENS evne til

hurtigt at komme op i trusselsretningen mod f.eks. angribende fly. Dette gav også de besøgende et indtryk af, hvor meget en Stanflex kan krænge, med høje hvin til følge. Klokkeren 1600 præcis klappede skibet kajen i Juelsminde, hvor den lokale pigegarde, med spil, samt byens spidser, tog imod - så vi må sige, at der var arrangeret en fin modtagelse fra byens side. I havnen lå ligeledes sejlkutterne SVANEN og THYRA, hvilket betød, at Flåden var talrigt repræsenteret i den lille havneby hele weekenden.

Skyerne på ferie

Ankomsten var samtidig startskud til weekendens program, som for RAVNENs vedkommende bød på cocktailparty den første aften. Vejrguderne havde indtil da ikke helliget Danmark mange tørre pletter over sommeren, men i ugen op til og hen over weekenden steg varmegraderne. Skyerne var taget på ferie under andre himmelstrøg, så agterdækket på RAVNEN blev meget passende taget i brug til cocktailpartyet. En rigtig hyggelig aften, hvor borgmestrene fra de tre sammenlægningskommuner Juelsminde, Tørring-Uldum og Hedensted samt gæster fra omegnen var inviteret. Arrangementet sluttede kl. ca. 2200 og derefter var der fri manøvre til den vagtsfrie del af besætningen. Samtidigt med besøget var der fest på havnen (Fest i Hvalen), med øltelt, live musik og forskellige boder, og det var derfor ikke svært at finde et sted at slappe af efter dagens strabadser.

Vores Auderød-lærdom blev vedligeholdt

Lørdag formiddag var hele den vagtsfrie del af besætningen inviteret til en reception på Juelsminde Rådhus, hvor borgmesteren samt folk fra kommunen tog imod os. Turen derop foregik i marchkolonne gennem byen - noget vi i Søværnet ikke excellerer så ofte i, men dette var en passende lejlighed til at holde vores Auderød-lærdom ved lige. Det vakte da også stor opmærksomhed blandt byens borgere. På rådhuset blev besætningen modtaget i byrådsalen, og gaver

blev udvekslet. RAVNEN forærede kommunen et stormglas, for som chefen sagde, så kunne byrådet derudfra måske bedre forudsige, når bølgerne ville komme til at gå højt i salen.

Skattejagt i skum med videre

Alt imens var der åbent skib nede på havnen, hvilket havde stor interesse i byen. Over weekenden talte RAVNEN ca. 1600 besøgende, hvilket er ganske godt for en by af Juelsmindes størrelse. Udover åbent skib arrangerede RAVNEN også gummibådssejlads for børn i alle aldre, skattejagt i skum, kastelinekast samt demonstration af røgdykker-udstyr. Tillige havde "Fest i Hvalen" også arrangeret konkurrencer i forskellige discipliner over hele weekenden. Chefen for RAVNEN fik således vasket sin uniform 3A i saltvand efter en pudekamp udover havnebassinet, men først efter, at han havde dukket både chefen for SVANEN og derefter arrangøren af Fest i Hvalen, Pernille Juel. Der var også konkurrence i tovtrækning hen over havneindløbet fra mole til mole. Det var vores agt at tage pokalen endnu engang og dermed forblive ubesejret. Desværre tabte RAVNEN lodtrækningen om valg af side, og fik derfor den mole, hvor vi kort tid forinden havde afholdt skum-skattejagt, hvilket resulterede i en del udskridninger fra de store stærke deltagere fra skibet - DOMMER!!! I stedet blev det SVANEN og THYRA, der løb af med den samlede sejr. I sympati med de andre deltagere tog SVANEN og THYRAS besætninger sig også en dukkert.

Underholdning til frivagterne

Om aftenen var besætningen inviteret til middag i restaurant "På Havnen", hvor skiftende talere underholdt selskabet, og flere gaver blev udvekslet. RAVNEN modtog således fra kommunen og Stouby skole noget underholdning til frivagterne under sejlads i form af ludospil og DVD film, noget som er velkomment og med til at ryste messerne sammen. Aftenen bød desuden på en fremragende middag og hyggeligt samvær med de inviterede fra byen. Middagen slut-

tede kl. 2300, hvorefter der igen var fri manøvre.

Søndag var der morgensang på agterdækket med borgmester og kommunaldirektør med flere. Om eftermiddagen var der så igen åbent skib og konkurrencer. NAO og TDO dystede således i Fætter BR gummibådskaproning, og ja, hvad skal man sige? Kl. ca. 1900 var de officielle arrangementer slut.

"Flådens Friske Fyre" udfordret

Så var adoptionsbesøget ved at få sin ende, men inden RAVNEN kunne sejle hjemad mod Korsør, havde 9'ende klassen på Stouby skole udfordret "Flådens Friske Fyre" til rundboldkamp ude på skolen. En sådan mulighed for at "lammetæve" en 9. klasse i hele skolens påsyn, lader vi ombord på RAVNEN selvfølgelig ikke gå forbi os, så det måtte jo blive sådan, og så havde de endda selv bedt om det. Kampen blev overværet af hele skolen og det lykkedes besætningen, at få de mindste klasser til at heppe på RAVNEN og skribe "UD MED 9'ENDE", stor succes.

Stor tak og på gensyn

Til slut vil vi ombord gerne takke Juelsminde kommune og omegn for en rigtig god oplevelse, og vi håber således, at vi igen næste år får muligheden for at besøge byen og udbygge bekendtskabet. RAVNEN føler sig i hvert fald mere end velkommen en anden gang.

Besøgene til RAVNEN

Landlovstavlen præsenteres - nu med VP

Første januar 2005 trådte en ny værnepligtsordning i kraft som følge af det seneste forsvarsforlig. Dette betyder, at værnepligtige nu kun skal tjene i 4 måneder stort set overalt i Forsvaret. I Søværnet heder den uddannelse, de værnepligtige skal gennemgå, Søværnets Basisuddannelse eller SBU. Denne uddannelse består af tre moduler: Grundmodulet, som foregår i Auderød og er det samme, som det altid har været.

Totalforsvarsmodulet, som har til hensigt at give de værnepligtige grundlæggende kvalifikationer inden for katastrofeberedskab således, at de vil kunne deltage aktivt i Danmarks nærforsvar i tilfælde af terrorisme, miljøkatastrofer og deslige.

Sejladsmodulet, som kan betegnes som det vigtigste, hvor de værnepligtige kommer til at opleve, hvorledes det er at sejle på Søværnets skibe over længere tid.

Erhvervspraktik?

Om end togtet for de værnepligtige kun varer omtrent 6 uger, er det mere end rigeligt til at opfylde modulets formål; at give de værnepligtige en forsmag på, hvad der er i vente, hvis man skulle få lyst til at skrive kontrakt.

Umiddelbart kunne det lyde som om dette modul er én lang erhvervspraktik, hvilket det i grunden også er, hvis man ser teoretisk på det. Men det ville være alt for konkret at benævne sådant. Sejladsmodulet er bygget op såle-

Ny værnepligt prøvesejles

Af VPL Hans Henrik Juhl og VPL Anders Straarup

des, at de værnepligtige følger en konstabel fra hver division, tørner hver uge og følger så en ny konstabel. Derved får de deltaget i flest mulige funktioner om bord. Det er dog begrænset i hvilke funktioner, man kan placere en værnepligtig, da de under den nye værnepligtsuddannelse ingen funktionsuddannelse har fået.

Afgang eller ej

Den anden maj 2005 startede det første hold 4-måneders værnepligtige, som skulle få den ære at sejle inspektionsskib i Nordatlanten. Ét hold skulle sejle med VÆDDEREN på Grønland og et andet skulle med HVIDBJØRNEN til Færøerne. Torsdag den 7. juli 2005 ankom så det sidstnævnte hold, på 14 mand, nærmere betegnet os, til Frederikshavn, hvorfra det var meningen, HVIDBJØRNEN skulle sejle om lørdagen. Men ét er planer, noget andet er Søværnets tentativitet (tilbøjelighed

Helodækket inspiceret

(Red.)). Til vor og stambesætnings store overraskelse og ærgrelse var vi kommet til et skib, som var alt andet end sejlkart, skønt det just havde været på værft og på prøvesejlads.

Maskinelt lurendrejeri

Grundet det ene tekniske problem efter det andet blev afgang gen-tagne gange udskudt indtil chefen om mandagen fandt det forsvarligt at sejle.

Men hermed var det skam ikke slut med maskinelt lurendrejeri. Da skibet ankom til Færøerne havde det vist sig, at man sad med noget af en gordisk knude, som straks måtte

opløses, så skibet kunne udføre dets funktioner. Problemet var skibets stabilisatorvinger, som nægtede af virke, hvilket betød, at man ikke kunne bruge hverken helikopteren eller gummibådene. De forskellige fejl blev efterhånden udbedret så vidt muligt. Man kunne lidt efter lidt gå over til en mere normal arbejdsgang. For os værnepligtige betød det undervisning og arbejde i divisionerne.

Hverdagen som værnepligtig

Den første uges tid lå undervisningen om formiddagen og arbejdet om eftermiddagen, men anden uge blev der byttet om på placeringen af undervisningen, da der i visse divisioner, ikke rigtigt var noget arbejde, man kunne deltage i om eftermiddagen. I princippet må værnepligtige ikke deltage i arbejdet og skal som sådan blot kigge deres konstabel over skuldrene og forsøge at undgå at stå i vejen. Men således fungerer det dog ikke i realiteten, hvilket må siges at være det eneste rigtige, hvis man fra begge parter side ønsker at få noget ud af samarbejdet frem for at skulle være nødsaget til tåle hinandens selskab.

Ydermere kan stambesætningen nyde godt af vore kvalifikationer. Et eksempel er at alle jo, i tilfælde af havari, kan indgå i skibets beredskab. Uden det supplement mang-

Inspektionsskib viser flag (THETIS)

Der arbejdes med knob

ler stambesætningen en del i antal, idet de alle er uddannet som røgdykkere.

Derudover har tre af os faglige uddannelser, som kan bruges direkte om bord. Det drejer sig om en kok, en elektriker og en skibsassistent. Disse tre er ude af rotationen mellem divisionerne og bruger nu tiden på deres respektive fagområder. Sejladsmodulets teoretiske undervisning om bord består primært af sømandskab, hvor der læres knob, taklinger, splejsninger og bændsler i tilføjelse til, hvad der stod på programmet under grundforløbet - men der er skam også andre fag så som skibskendskab, tjenestekendskab og anatomi.

Fordomme aflives

Selve mødet med skibet ansprede mange forskellige indtryk os iblandt. En del havde svært ved at adaptere til den måde en arbejdsuge er organiseret om bord på

"Søetatens krigsskibe", hvilket resulterede i adskillige strenge påtaler fra skolebefalingsmanden - og et par missede skaffepauser. Fra vor side set, var den forømtalte forsinkelse af afrejsen fra Frederikshavn nok mere at betegne som en fordel, end det var en ulempe, da vi derved modtog alt det nye i mindre bidder, som så var lettere at fordøje.

En anelse køligt

Der var en overvældende positiv indstilling til både logering og forplejning ombord, da vi havde hørt diverse skrækhistorier om kantine-mad og banjelignende forhold. Modtagelsen af os fra stambesætningens side var, til at begynde med, en anelse kølig, men så snart vi var blevet set an - og overvejende bedømt tilfredsstillende - varmedes forholdet lige så stille op mellem vore to grupper. Knap så poetiske øjeblikke meldte sig hos visse af os, som i stedet for at prise himmellegemernes skønhed gavmildt ofrede deres galde til havguden og efterfølgende villigt opdagede søsygepillernes dulmen-de virkning.

Ønsker at fortsætte

Da der var gået en uges tid og forskoleaktiviteterne ophørt var de værnepligtige blevet en del af besætningen som alle andre. Nu, efter nær en måneds sejlads, er situationen den, at tre af os har søgt kontrakt og ønsker at fortsætte i Flådens tjeneste.

**"Solen rejser sig bag mit kjære Jylland;
dens Gjenskin lægger sig langs hen
over det rolige Hav som en uendelig Ildvej.
Jeg tykkes den hilser mig fra mit Hjem."**

skrev en kendt dansk digter om den første rejse over havet, væk fra det trygge hjem og videre ud i den vide verden. Dette havde været en yderst rammende beskrivelse af det vue, nogle af os oplevede, da morgenen gryede den første dag, efter skibet havde kysset sin Moder Danmark farvel.

Marineforeningen julemærke har i år som motiv Søværnets ny fleksible støtteskib ABSALON angivet i 4-farvet tryk.

Som i de tidligere år leveres mærket i et smukt kartonomslag med billede i farver, hvori er angivet en beskrivelse af ABSALON, og i mappen er indsat et nummereret ark med 15 mærker - ligeledes i farver.

Ligeledes kan der købes løse ark med de 15 julemærker.

Såvel omslag med mærker som løse ark kan erhverves gennem foreningens lokale afdelinger, samt ved henvendelse til foreningens landskontor:

Trondhjemsgade 5 kld.,
2100 København Ø

Telefon 33 15 28 86 mandag og fredag kl. 10 - 14 eller
e-mail: landskontoret@marineforeningen.dk

Jubilarstævnet 2005

MARINESTATION KØBENHAVN

Marineforeningen

Marineforeningen

Jubilarstævne

2005

Seks årgange fra Søværnet og Kvindelige Marineres Musik Korps fejrede rundt og halv rundt

Nyholm – Marchleder, forhen-værende seniorsergent Leif Larsen kunne ved Jubilarstævnet den 28. august overdrage i alt 159 mand – deraf 93 jubilarer – til landsformand, kommandørkaptajn Jens Ole Løje Jensens kommando i Søværnets Officersskoles store festsal. Ud over den 159 mand store gruppe rådede landsformanden også over et veloplagt musik-korps fra Marinehjemmeværnet samt en række arbejdsomme hjælpere fra lokalafdelingerne i Brøndby, Roskilde, Morsø og Amager.

Søværnet bruger Marineforeningen

Det årlige jubilarstævne er et arrangement der forestås af Søværnet. Men siden oprettelsen af Danmarks Marineforening i 1913 har foreningen på vegne af Søværnet tilrettelagt og afviklet det populære stævne. I år var det årgangene med endetal 0 og 5 der kunne modtage jubilartegn. Ældste deltager var den enlige 70 års jubilar Svend Bjørneboe, som mødte i Søværnet i september 1935. "Svend fortsatte i Søværnet indtil tyskerne overtog det danske forsvar i 1943" - sagde landsformanden i sin velkomsttale og fortsatte – "Men i januar 1945 blev Svend - via Sverige - sendt til England, hvor han undrede resten af krigen frem til august 1945 gjorde tjeneste i en engelsk ministryger. Herefter fortsatte du i de danske ministrygere og blev hjemsendt i 1949. Så Svend er én af de efterhånden få tilbageværende, der også har været i allieret tjeneste under krigen".

Meget har ændret sig i Søværnet Landsformanden kurerede i sit

indlæg omkring de markante begivenheder der kendetegnede de enkelte årgange. Der var nok ikke mange af de tilstedeværende, der på forhånd viste, at begrebet "Fars dag" blev indført i 1935, at fodboldspilleren Pelé og sangeren Cliff Richard blev født i 1940, at Arresødalvejren – som en midlertidig foranstaltning - blev etableret 1. august 1945, at SUND-klassen og FLYVEFISKEN-klassens første enheder blev optaget i Flådens tal i 1955, at Søværnet højeste kommando på SØLØVEN, SØRIDDEREN og SØBJØRNEN i 1965 og at det var i 1980 inspektionsskibet FYLLA deltog i redningsaktionen ved den kæntrede norske boreplatform "Alexander Kielland". "Også i år spænder årgangene i dette jubilarstævne over en meget lang og begivenhedsrig periode af Søværnets nyere historie. Meget har ændret sig i Søværnet siden Svend Bjørneboe blev indkaldt i 1935 og til det Søværn som i 25 års jubilarer oplevede i 1980, for slet ikke at tale om det Søværn vores unge bærermødtager kender i dag" sagde landsformanden blandt andet sidst i sit indlæg.

Moderne Søværn med de nødvendige ressourcer

Kommandør Niels E. Sørensen, chef for Søværnet Officer Skole glædede sig i sit indlæg over det seneste forsvarsforlig. Søværnet er i en rivende positiv udvikling med bygning af store enheder til indsættelse kloten rundt. Derfor er det også nødvendigt med et øget mandskab. "Søværnets personelramme bliver i disse år udvidet med ca. 20 % fra en mandskabsstyrke på ca. 3.000 mand til godt 3.600 mand" sagde kommandøren blandt andet. Det øgede mandskabsbehov kommer blandt til udtryk ved en styrket skolestruktur i Søværnet. Fremover er uddannelsesmønsteret bygget op over tre skolesegmenter. En basal grunduddannelse, en specialuddannelse og en officersuddannelse. Disse tre uddannelsesstrin skal løbende opgraderes og vedligeholde vidensniveauet for

menige/konstabel- sergent- og officersgruppen – af såvel reserven som fastansatte.

Mindebægere og æresbevisninger

Sædvanen tro blev der – ud over de 93 jubilartegn – uddelt en række udmærkelser og hædersbevisninger. For første gang kunne Marineforeningen uddele admiral Carstensens Mindebæger, til en tidligere og en nuværende tjenestegørende i Søværnet der "kun" har gennemgået den nye korte fire måneders værnepligtstid. Her repræsenterede Casper Jensen fra Galten de hjemsendte værnepligtig medens marinekonstabel Keld Hansen fra Dybvad i Vendsyssel repræsenterede de tjenestegørende. Keld Hansen valgte at fortsætte på kontrakt som marinekonstabel efter de fire måneder og er i dag tjenestegørende som skibskok ombord på THETIS. Samtidig med tjenesten til søs modtager Keld Hansen løbende specialuddannelse så han efterfølgende også kan bestride andre ansvarsområder i Søværnet.

Tre medlemmer af Kvindelige Marineres Musik Korps – Dorte Hartoft, Carina De Renour og dirigenten Jacob Lange - modtog musikertegn for fem gange medvirken til Jubilarstævnet. Niels Arne Hansen, Hillerød Marineforening fik gave for 25 år som flagbærer ved stævnet, medens der var gaver til "Benner" og Kasper Kühn Ketler for 10 års og Steen Hansen for fem års medhjælp ved Jubilarstævnet.

Musik og biksemad

Stævnet sluttede med maner. Samtlige 159 stævnedeltager, hele medhjælperkorpsen og Kvindelige Marineres Musik Korps - i alt ca. 200 personer - sluttede den festlige dag af med hyggelig samvær over Holmens traditionsrige sild og biksemad med hele to spejlæg. Så det var en flok trætte men gemytlige stævnedeltager, der sidst på eftermiddagen spredtes over det ganske land.

GRIBBENS Adoptions- besøg i Struer august 2005

Af Premiereløjtnant Thomas Bruun de Neergaard, navigationsofficer på GRIBBEN

Efteråret kom desværre for tidligt til GRIBBENS adoptionsby, Struer. Men det dårlige vejr til trods var GRIBBEN på et vellykket adoptionsbesøg i byen fra fredag den 12. august til søndag den 16. august.

Struers borgmester med følge gik om bord i Løgstør for at nyde kommunens opland fra søsiden. De var alle begejstrede for sejlturen og besøgets succes var allerede dermed halvt hjemme. Den officielle modtagelse foregik på rådhuset, hvor hele den vagtfrie del af besætningen deltog. Borgmesteren gav i sin velkomsttale udtryk for, hvor stolt Struer er for det maritime islæt og opremsede historiske eksempler på Struer havns betydning for udviklingen i området. Chefen for GRIBBEN gav udtryk for, at formålet med adoptionsbesøget er at give besætningen en oplevelse, men lige så vigtigt er det at gøre Søværnet synligt hos de danske skatteborgere, som bør have mulighed for at se, hvad de får for deres penge.

Herefter kunne chefen stolt overrække Struers borgmester en særlig smuk klokke, som dæksregnskabsføreren havde ofret en hel dag af sin sommerferie på at designe og producere. Efter velkomsten på rådhuset fik besætningen travlt med at forberede cocktailparty, hvilket krævede chefens, mesters og maskinregnskabsførers udelte opmærksomhed.

De ovenstående fintænkning bar tilsyneladende frugt, for det blev et særdeles vellykket cocktailparty med mange glade gæster. Det vestjyske mådehold gav anledning

til megen undren og en snert af skuffelse hos nogle, men man må jo bræge som de får man flokkes med, så eksemplet blev naturligvis fulgt til byens middag lørdag aften.

Både lørdag og søndag holdt vi åbent skib og på trods af, at folk om bord var blevet noget søvnige efter nattens repræsentative forpligtigelser, stillede en på overfladen frisk besætning op til rundvisninger på GRIBBEN. Vi er overbeviste om, at adoptionsbesøget tjente sig hjem i form af rekruttering til Søværnet, for næsten 300 personer besøgte GRIBBEN i forbindelse med "åbent skib".

Som det hører sig til, når der rigtig skal være fest, kom Søværnets Tamburkorps til Struer. Korpset leverede, som altid, et super flot show til vores og byens borgeres store begejstring. Marchen startede på kajen og endte ved byens plejehjem, hvor Tamburkorpset gjorde dagen forholdsvis uforglemmelig for de derboende ældre medborgere.

Det er fire år siden sidste gang, GRIBBEN var på adoptionsbesøg, hvilket vi om bord på GRIBBEN synes er lidt for lang tid.

Det er dog ikke nødvendigvis ønskeligt at afholde adoptionsbesøg hvert år. Forventningens glæde skal gerne bevares, og der skal også helst være noget nyt at berette om ved hvert besøg - så et besøg hvert andet år vurderes af GRIBBENS ledelse som et passende interval.

Man kan måske nok med nogen ret spørge sig selv, om der ikke ofres uforholdsmæssigt mange ressourcer på adoptionsbesøg. Men efter igen at have oplevet adoptionsbesøg, når det er bedst, synes konklusionen klar både hos Struer kommune og på GRIBBEN. Det udtrykte borgmesteren i sin velkomsttale og Chefen for GRIBBEN fik under besøget, bekræftet det han sagde under sit svar herpå. Besætningen havde virkeligt den oplevelse, som de var stillet i udsigt. Og Søværnet blev gjort synligt på den gode måde. Efter indførelsen af den nye og

mere begrænsede værnepligt, er det nu ekstra vigtigt at gøre Søværnet mere synligt; både af hensyn til den almene videbegærlighed hos befolkningen - men især af hensyn til rekruttering til Søværnet.

Foto: GRIBBEN

Udveksling af gaver

Publikum på sidedækket

Tamburkorpset spiller på kajen

Barvagten klar til udskænkning af læskedrikke

Ex. BESKYTTEREN på visit i Sønderborg

Af Rudi Hansen SG/GF ved FHV
ESK 286 ALLSUND

Flådebesøg i sønderborg – nu i terrorens tegn

Fredag den 23. september 2005 anløb det estiske flådeskib ADMIRAL PITKA (ex. BESKYTTEREN) Sønderborg havn, sammen med 7 minestrygere, som havde medvirket i øvelsen DANEX 05 efter cirka tre uger på havet. Der var der brug for et pusterum og man havde valgt havnen i Sønderborg. Som beskrevet andetsteds i bladet tilhørte skibene den stående NATO beredskabsstyrke. De syv minelæggere var M 1066 FRANKENTHAL (tysk), M 921 LOBELIA (belgisk), M 858 MIDDELBURG (hollandsk), M 106 PENZANCE (engelsk), 623 MEWA (polsk) samt de to danske minefartøjer P 555 STØREN og MSF 3.

Om mandagen gik turen til Belgien, hvor en ny øvelse skulle løbe af stabelen. Besøget i Sønderborg var præget af terrorbeskyttelse, blandt andet var der sat et hegn på cirka 3 meters højde rundt om havnen, hvor skibene lå til kajs. Det har man ikke set tidligere ved flådebesøg i Sønderborg. De bevæbnede vagter på alle skibene var meget synlige.

Åbent skib lørdag – søndag

25. og 26. september 2005 kunne man bese skibene i tidsrummet fra kl. 14.00 til kl. 16.00, men det var heller ikke som før i tiden. Man kunne kun se skibene udvendigt - det vil sige, at broen og det indvendig var lukket område. Mange af de besøgende var lidt skuffede over det - man havde da glædet sig til for eksempel at se det polske skib MEWA indvendig - for slet ikke at tale om Ex. BESKYTTEREN, som hun ser ud

nu. ADMIRAL PITKA; men nej det gik ikke. En var kommet fra Esbjerg som havde sejlet på MAAGEN i sin tid og havde overnattet på dengang BESKYTTEREN under en septemberstorm i 1985. Han måtte gå fra båden uden at få at se, det han ville. De som havde rygsække - skuldertasker eller en bærepose med, skulle aflevere dem ved vagten før man kunne gå ombord skibene. "Det er lidt underligt, at man her i lille Danmark nu også er mistænkt!" - kom det fra en mand, der havde sit lille barn i en hængepose foran sig! De flinke danske orlogsgaster, som havde vagten, smilte. Det skib man var mest på vagt var det engelske skib PENZANCE. Der var meget vagt på - ved landgangen var de to med MP, på fordækket var der også to vagter med MP; og det selvom man ikke kunne komme der ud. Manden med barnet i hængeposen, kunne heller ikke komme ombord - kun hvis han tog barnet ud af posen og lagde den fra sig. Han vendte om og gik igen. Man måtte ikke tage billeder ombord. MSF 3 var det eneste skib man kunne bese broen indefra og tage et par fotos.

Sjove oplysninger

På det estiske skib ADMIRAL PITKA kunne man se, at skibet har været dansk engang. På nogle døre stod der således "LUK DØREN EFTER DEM". En orlogsgast ombord skibet, fortalte mig, heldigvis på tysk, at på broen og i radiatorummet stod stadig meget på dansk og at navnet BESKYTTEREN stadig kunne findes på skibet - byggetavlen. Som han sagde skyldtes det, at man ikke måtte fjerne skibets oprindelige navn. Hvis man gjorde det, ville det betyde, at skibet ville gå til grunde. På den hollandske minelægger MIDDELBURG fik jeg den nye oplysning, at den hollandske flåde skal have et nyt komman-

doskib omkring 2010. Man sagde, at dette skib blev af samme klasse, som vores ABSALON klasse. (Jeg har ikke kunnet få dette bekræftet fra dansk side)

Foto: Rudi Hansen

Flådeskibe i morgensol; Sønderborg

STØREN ved kaj i Sønderborg

FRANKENTHAL og PITKA i morgensol Sønderborg

STØREN og MSF 3 ved kaj - også Sønderborg

2. European Military Sailing Championship i Wegorzewo, Polen

Af orlogskaptajn J. P. Ditmar Andersen, SMK, Missionschef

Det danske landshold deltog 4. - 11. september 2005 i de militære europamesterskaber ved søen Jezioro Swiecajty, Wegorzewo, Polen.

Danmark deltog med to besætninger, sammensat som følger:

Missionschef

Træner

DAN 1 Rorsmand 1

Gast 1.1

Gast 1.2

DAN 2 Rorsmand 2

Gast 2.1

Gast 2.2

orlogskaptajn J.P. Ditmar Andersen
chefsergent Steen Rørbæk Jensen,
reservetandlæge Peter Wulff,
orlogskaptajn Lauge Voldby
seniorsergent John Bentzen
mekaniker Jørgen Bendsen
seniorsergent Kurt Rasmussen
seniorsergent Ole Stampe

Et storstilet arrangement

Efter en køre- og sejltur på cirka 22 timer fra København via Karlskrona til Wegorzewo, ankom vi sidst på eftermiddagen 4. september.

Efter ankomsten til "Gerrison Club" blev den formelle indregistrering gennemført, fotografering og udlevering af adgangspas med videre, hvorefter vi blev ledsaget til centret, hvor sejladserne skulle afholdes. Her blev vi også indkvarteret.

Igen i år var det første indtryk, at vi var kommet til en meget velsmurt organisation og dermed et godt tilrettelagt stævne. Polen havde igen lavet et storstilet arrangement, hvor der indgik cirka 50 hjælpere i forbindelse med afviklingen. Der syntes ikke at være mangel på ressourcer – hverken menneskelige eller økonomiske.

Pomp og pragt parade på torvet

Til afvikling af sejladserne blev en større, lejet turistbåd anvendt til dommerbåd. To - tre hurtiggående både til banelægning.

Missionschefer, træner og officials havde en anden stor, lejet turistbåd til deres rådighed.

Mellem sejladserne blev der konsekvent gennemført bådbytte.

Frokost og reparationer - alt, dette foregik hver gang i lystbåde-

havnen. Det virkede fint, men var noget tidskrævende.

5. september var afsat til teknisk møde, lodtrækning af både, orientering om bådene, træningssejladser og den officielle åbning, der blev gennemført med pomp og pragt med parade på torvet i Wegorzewo's centrum.

Sænkekølbåd af typen FORTUNA 27TS

Sejladserne skulle foregå i samme båd som i 2004, nemlig en 3-mands sænkekølbåd af typen FORTUNA 27TS med et displacement på cirka 3 tons – en speciel Polsk bådtype, der ikke ligner nogen dansk båd. Bådene - i alt 28 - var stillet til rådighed af et civilt bådudlejnings firma "Sega yacht", der rådede over cirka 300 både til udlejning i dette enorme sø system.

Der deltog 27 besætninger, fordelt på 11 tilmeldte nationer, heraf udgjorde Polen en betragtelig del af stævnet med 10 besætninger (i 2004 med 14 besætninger), et land deltog med 3 besætninger, 5 lande deltog med 2 besætninger, heriblandt Danmark. De resterende 3 nationer deltog med hver en besætning. Årsagen til den store polske deltagelse, var at stævnet ligeledes blev anvendt som polsk militær mesterskab (= opfyldning til 27 efter tilmelding af de udenlandske besætninger.)

Et meget tilfredsstillende resultat

De egentlige kapsejladser startede den 6. september. Det var planlagt, at der i alt skulle afvikles 10 EM sejladser og en langdistance sejladse over de 4 dage, hvilket blev gennemført som planlagt. På planchen ses en oversigt over de enkelte sejladser og slutstil-

MINISTER OF DEFENCE TROPHY

LONG DISTANCE RACE

- 1 DEN 2
- 2 POL 4
- 3 GER 1
- 4 UKR 2
- 5 RUS 1
- 6 SWE 1
- 7 POL 5
- 8 POL 8
- 9 POL 2
- 10 POL 9
- 11 POL 10
- 12 DEN 1
- 13 POL 1
- 14 ITA 1
- 15 NOR 1
- 16 POL 3
- 17 NOR 2
- 18 RUS 3
- 19 GER 2
- 20 RUS 2
- 21 TUR 1
- 22 HUN 2
- 23 POL 7
- 24 POL 6
- 25 HUN 1
- OCS UKR 1
- OCS SPA

ling, for såvel CISM EM som Distance sejladsen. Guld-, sølv- og bronze blev som følger: Guld til Tyskland med 27 points, Sølv: til Spanien 32 points og Bronze til Ukraine 40 points
De danske hold endte i CISM EM på en placering som nr. 8 (DAN 1) med 59,5 points og nr. 9 (DAN 2) med 63 points, hvilket, under de meget vanskelige forhold med fjerlette luftninger i stedet for vind, må siges at være et meget tilfredsstillende resultat. De danske besætninger hører ikke til de letteste.

Vandt Langdistancesejladsen

DAN 1 - besætningen var sammensat af sejlere fra to forskellige hjemlige besætninger, så 8. pladsen var et fint resultat. DAN 2 blev bedre og bedre alt som sejladserne skred frem. I DAN 2 var det kun gasterne, der deltog i EM sidste år. Rorsmanden sejlede således denne bådtype for første gang. DAN 2 blev så god, at de opnåede at vinde Langdistancesejladsen (11. sejlads), hvilket var et særdeles flot resultat i det hårde felt.

Præmieparade på torvet

Præmier blev ved endnu en parade på torvet i Wegorzewo's centrum uddelt til de vindende hold, blandt andet Pokalen "Minister of Defence Trophy" for 1. pladsen i distancesejladsen til DAN 2. Om aftenen afholdtes en flot banket for alle deltagere.

7. september var afsat til kulturdag med besøg på rådhuset i Wegorzewo og Gizycko, samt rundvisning i Hitlers Østfront bunkeranlæg. Om aftenen var der arrangeret bål og koncert i byen Sztynort, hvor bådudlejeren "Sega boats" havde hovedsæde og var vært ved en fælles aftensmad. Det var en fantastisk kulturdag.

Den danske indmarch

Ualmindeligt flot arrangement

11. september umiddelbart efter afslutningsceremonien var det afrejsedag fra Wegorzewo. Det overordnede indtryk af stævnet var, at det var fantastisk godt og veltilrettelagt, hvor alt klappede minutøst til tiden. Det var et ualmindeligt "flot" arrangement, som Polen, såvel som alle deltagerne, kan være stolte af.

Fotos: det danske CISM team

Se hvor flot!!

A n n o n c e :

LAD OS LIGE SLÅ HELT FAST

Vi dirigerer ikke trafik og anviser heller ikke P-pladser

**Til gengæld kan vi tilbyde dig en fritidsbeskæftigelse, hvor du får
en uddannelse, der kan bruges
i det virkelige liv.**

Vi er en hjemmeværnsflotille, der er underlagt Søværnets Operative Kommando (SOK) i Århus. D.v.s. at søværnet stiller opgaverne og vi udfører dem. Vi har ingen sejlene enheder. Vores opgave er bl.a. at vejlede handelsskibe – danske såvel som udenlandske – om trusler mod handelstrafikken og risiko-områder. Vi benytter os af computere og andre kommunikationsmidler. I særlige tilfælde foregår det ved udsendelse til udlandet.

Vi øver dette sammen med mange nationer – Sverige, Holland, Storbritannien for at nævne nogle få.

Vi vil også skulle stille forbindelsesofficerer til rådighed for SOK i forbindelse med udenlandske flådebesøg samt yde assistance til SOK Presse- og Informationscenter ved større øvelser m.m.

Samtidig søger vi befalingsmænd, så hvis du går rundt med en lille løjtnant eller kaptajnløjtnant i maven, kan du få en god lederuddannelse i Hjemmeværnet.

Vi forventer, at du er i stand til at arbejde med computere samt fungere i et internationalt miljø.

Hvis denne lille introduktion af Tjenestestedsflotille 23's arbejde har givet dig interesse for at vide mere, så henvend dig på nedenstående e-mail adresse. HUSK navn og adresse.

p.f.v.
Informationsbefalingsmand
LT Susanna Graabæk
TJFLT23@mil.dk